

İNADINA

ANARŞİST LİSELİLERİN DERGİSİ

1 TL SAYI 1

İNADINA.ORG

ARALIK 2013

Korkak küçük kız çocuğu değil,
düşlediğini eyleyen kadınlarız.

MERHABA ÇESARET

100 Liseliye sorunlarını sorduk 1000
cevaptan en önemli 10'unu yazdık

**LİSELİLERİN
10 SORUNU**

Sistemin cahili yaşamın
bilgesi olmak için eğitime hayır

BİLGİ VE EĞİTİM

Direnişin forumlarından mahalle
forumlarına, üniversite forumlarından
lise forumlarına. Kavram karmaşasında;

**DOĞRUDAN,
DEMOKRASİ**

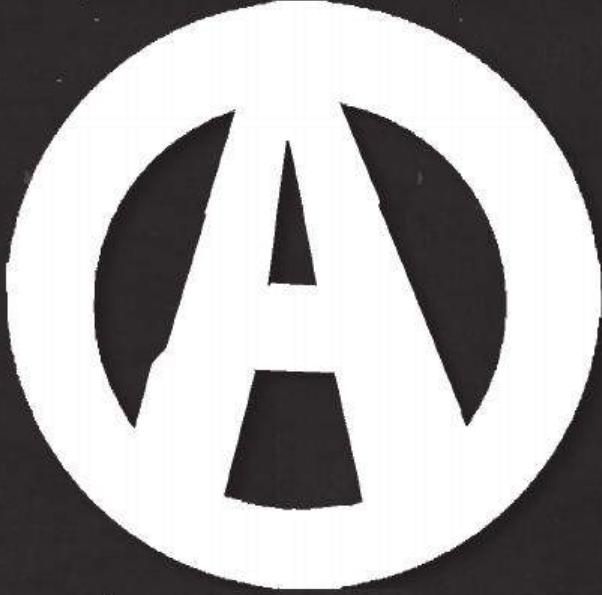
simdi LAF'a
ÖRGÜTLENME
ZAMANI
www.lafisyanda.org
[facebook/liseanarsistfaaliyet](https://facebook.com/liseanarsistfaaliyet)

İNADINA
Liseliiler Sokağı

İNADINA uymayacağız
bu sisteme, inadına bencil
ihtiraslı olmayacağız,
inadına kapitalizme tüketici
olmayacağız, inadına
devlete piyon olmayacağız.
Emirlere itaat değil düşlerimizi
eyleyeceğiz. Bir başkasının
kararlarıyla değil kendi
kararlarımızla yaşayacağız.
İnadımızla büyümekte
şimdi şu an yüreklerimizde
taşadığımız anarşist dünya.

İNADIN

**İNADımız özgürlük,
İNADımız adalet,
İNADımız paylaşma,
İNADımız dayanışma,
İNADımız örgütlü,
İNADımız isyan
İNADımız devrim bizim.**

4) Berkin uyumuyor

8) ANARŞİSTİZ

10) Bilgiye değil
Eğitime karşıyız

12) Liselilerin en
önemli 10 SORUNU

16) iktidar Savaşları 1

17) iktidar Savaşları 2

20) iktidar hastalığı

22) Maske

24) Forumlar ve
doğrudan demokrasi

30) merhaba cesaret

40) Malatesta

Anarşizmi eşek üstünde köy köy gezerek anlatan yoldaşlarımızın inadiyla; bizler yıllardır okullardan, sokaklara inatla taşıyoruz Anarşizmi. Okullardaki otoriter yapıya, sokaklardaki otoriter güçlere karşı, her alanda mücadele ediyoruz. Otoritelere itaat etmiyoruz. Çünkü itaat etmedikçe, özgürlüğü hissediyoruz. Okullardaki sistemin bizlere dayattığı, bencil ve rekabetçi ilişkilere karşı; paylaşmayı ve dayanışmayı büyütüyoruz. Dev-

let; kapitalizme yetiştireceği itaatkar bireyler olmamız için kapattıkça bizleri okullarına, boğdukça sınavlarıyla, koşturdukça bu rekabet yarışında, biz bu saçmalıklar sisteminin piyonu olmamak için isyan ediyoruz. Müdürü, öğretmeni, velisi, sivil polisi, kimi zaman valisi bile karışıyor yaptıklarımıza; çünkü özgürlüğe dayanamıyorlar. Onlar önlerinde eğmek istedikçe, biz inadına özgürleşiyoruz.

Devlet kardeşlerimizi katlediyor, biz unutmuyoruz, affetmiyoruz. Otoriteye öfkemiz daha da büyüyor, baskılara karşı biz olup, örgütleniyoruz. İtaatkar bireyler elde etmek için geliştikleri, özgürlüğümüze kilit vurdukları, eğitim yuvalarının kapılarına vuruyoruz özgürlük kilitlerimizi. Kilitler açılmayınca o gün; sınavlar iptal, okullar tatil oluyor. Bilgisini otorite aracı olarak kullanıp bizi ezen hocaları unutmuyoruz. Bu yüzden 24 Kasım

öğretmenler gününü, isyan geleneğine dönüştürerek, her 24 Kasım'ı coşkuyla kutladık. Armağanımız, ne bir çiçek, ne bir çikolata. Armağanımız isyanımızın karasına boyadığımız okul tabelalarıydı. Ceylan Önkol on beşinde katledildiğinde, biz de on beşimizde vicdani retçi olduk. Ölmeyi, öldürmeyi, askerliği reddettik hep bir ağızdan. Hep bir olmak, biz olmak istedik. Kapitalizm bencilliğiyle ayırmak istediğinde bizi, şimdi paylaşma zamanı dedik. Orada,

burada, belki yanı başında kurduk paylaşma masalarımızı. Biz olduk, paylaştık. Paylaşmayı, dayanışmayı ve özgürlüğü istedik. Sokakları yasaklayanlara, yaşamlarımızı talan edenlere karşı milyonlar "biz" olduk. Haziranda, Taksim'de, Ankara'da, Antakya'da, İzmir'de gece gündüz, aylarca direndik. Biz direniş geleneğimizi, devlet ise katliamcı geleneğini sürdürdü. 6 kardeşimizi gazıyla, kurşunuyla, copuyla katletti. Unutmadık, affetmedik. Bizleri

bu sisteme itaat eden bireyler olarak yetiştirmek için kurulan okulların isimlerini, sisteme itaat etmeyen direnişçi arkadaşlarımızın isimleriyle değiştirdik. Biz hep yılmadan, cesaretle, inatla isyan ettik.

Şimdi tanıyoruz ya birbirimizi, merhaba. Beraberiz şimdi, "biz" olduk. İnadına özgürlük diyoruz otoritelere, inadına isyan diyoruz devlete, inadına paylaşma diyoruz kapitalizme. İnadına merhaba diyoruz elim birlikte isyan dolu günlere...

Yunanistan devleti beş sene önce ekonomik krize karşı isyan sürecinde kardeşimiz Alexis'i katil polisin silahından çıkan bir kurşunla öldürdü. Krize karşı isyan Alexis isyanına dönüştü ve tüm Yunanya adeta alev alev yandı. Yunanya'daki yoldaşlarımız tüm dünyaya bu isyanın yeni bir yüzyılın başlangıcı olduğunu söylediler.

Tüm dünya Yunanya isyanını seyrediyor, Yunanistan devleti ise; iktidarını kaybetme korkusuyla tüm gücüyle saldırdıkça saldıırıyordu. Saldırılarına karşı isyan genişliyor Yunanya'nın sınırlarını aşıyordu. Dünyanın her yanından dayanışma eylemleri yapılıyordu. İşte tam bu sırada, bizler de burada, İstanbul'da karşılaştık isyani. Kardeşimiz Alexis'i

dayanışmayla kucaklamış, onu unutmuyacağımızı haykırmak için sokaklara çıkmıştık. Taksim İstiklal Caddesi'nde bulunan Yunanistan Konsoloslugu'nun önünde toplanarak, kanı temsil eden kırmızı boyalı ampullerimizi fırlatmıştık konsolosluk binasına. Yaptığımız açıklamada "İktidar kardeşlerimizi öldürüyorsa isyan kaçınılmazdır." demiştik. Aynı süreçte, 16 yaşındaki yoldaşımız Alexis için, mendil sattığı sırada zabitalarca öldürülen Bülent Çalıkıran için, düşüncelerini eyleme dönüştüğü dergisini satmaktan suçlanarak tutuklanan, önce karakolda polislerce, sonra cezaevinde gardiyanlarca işkenceyle öldürülen Engin Ceber için ve yaşadığımız coğrafyada devlet tarafından katledilen tüm kardeşlerimiz için yapmıştık açıklamamızı.

Biz de 16-17 yaşındaydık ve taşıdığımız pankartımızda "Biz de 16 Yaşındayız" yazıyordu. Biliyorduk, devlet her yerde aynı katliamcı devlet, polis her yerde aynı katil polisti ve onların adaleti, adaletsizlikti.

İstanbul'dan başlayan ve bütün şehirlere yayılan Taksim Gezi isyanında, bir kez daha yaşadık bunu. Devlet ve devletin polisi; 14'ünde, 19'unda demedi, kardeşlerimizi katletti. Ethem, Mehmet, Abdullah, Ali İsmail, Medeni, Ahmet ve halen direnen Berkin Elvan, gözlerini kaybeden onlarca kardeşimiz, tutsak düşen yüzlerce kardeşimiz... Rant dönüşümüne karşı koyan kardeşlerimiz katlediliyordu. Kardeşimiz Hasan Ferit'i ise rant geteleri katletti. Devlet'in katlettiği kar-

BERKİN UYUMUYOR

Yüzünde peçe, elinde taş ve gözlerinde ışık Binlerce Berkin olmuş sokaklarda, hepimiz Berkin'iz iktidara!

Berkin'i dün sokakta gördüm; suratında peçesi, elinde taşıyla. Dün dedim; geçen gün de arkadaşım Ankara Tuzluçayır'da görmüş barikatta. Bense Okmeydanı'nda. Oradan Kadıköy'e geçtik beraber. Kadıköy gazdı. Saatlerce sokaklardaydık. Ara ara gördüm Berkin'i. Gaz gelince dağılıyorduk. Sonra Ankara'da, Ethem'in mahkemesinde her yer gaz dolunca taşı sallamış polise... Yani; Berkin uyumuyor.

Abdülmelik Y

deşlerimiz, isyanlarımızda kara bir yas oldular. Ancak yasımız, öfkemizi daha da pekiştirdi. Yasımızla artan öfkemizin karası elimizde bayrak oldu.

2008 yılında Yunanya'da olduğu gibi, 2013 yılında İstanbul'da cesur barikatlar ve mutluluk havai fişekleri, geceyi gündüz yapan yanan arabanın ateşi; yaşadığımız coğrafya için yeni bir yüzyılın başlangıcıydı. İsyân'ın ilk gecesinden itibaren sokaklarda çatışanların, barikalarda bekleyenlerin uykusu yoktu. Heyecandan yürekleri kıpır olanlar uyuyamazdı. Uyumayanların ayıklığı değil miydi günlerce ve gecelerce devletin korkusu.

AVM'lerde yaşayanlar, AVM kapılarında buluşup poşetlerini dolduranlar, Taksim'in TC'ci turistleri dayanama-

dılar uykusuzluğa. Eğlenmeye, çöşmeye gelenler eğlenceyle çöşarak gittiler. Yaşadıkları uyurgezer dünyaya yavaş yavaş döndüler. Bazısı tuvaleti bahane etti. Bazısı kürtleri. Bazısı siyasileri. Bazısı ihabet içinde tarafını değiştirdi. "Burada faiz lobisi var" dedi. Yani kapitalizm uykusunu uyuyanlar uykularına döndüler.

Açken uyuyamayanlar kaldı isyanda, uyuyacak yatağı olmayanlar. Rant-sal dönüşümde uyuyacak evi yıkılacak olanlar kaldı isyanda. Uyumadan kaldılar. "İki gündür beş dakika uyumadım" diyen Abdullah Cömert'ler kaldı. Şimdi Berkin'i yaşatmak için uyutuyor ya doktorlar; tedavisi için uyutuyorlar. Ama yinde içimden bir ses haykırıyor adeta "Berkin uyumuyor" O uyu-

mayanlardan. O özgürlük için, adalet için uyumuyor. Şimdi rüyalarında bile bir elinde taş, bir elinde eldivenle gaz fişeklerini atıyordur. Gazın içinde nefese nefese kalıp biraz dinlendikten sonra dönüyordur çatışmaya. Sokak gazdan bomboş kalınca ilk dönenler var ya işte onlardır Berkin.

Şimdi uyuyanlara sesleniyorum. Uyurgezerlere; uyanın uyuduğunuz uykudan, feysbuk'tan twitir'dan, ayfondan, blekbery'den, böngirking'den, mek donalds'tan, sınav, okul, dershane, üniversite kaygısından, kapitalizmden devletten. Uyanın artık uykunuzdan, biraz özgürlüğü yaşayın çünkü biraz da yaşasanız; kafanıza fişek bile gelse uyuyamazsınız. Tedavi için uyutsalar bile uyumazsınız. **Berkin gibi...**

* Taksim Dayanışması'nın Çağlayan Adliyesi'nde yapacağı suç duyurusu çağrısı üzerine, Lise Anarşist Faaliyet'in eylem sonrası yayınladığı duyuru:

BERKİN ÇAĞLAYAN'DAYDI

Taksim Dayanışması'nın çağrısı üzerine, Berkin arkadaşımız için **Lise Anarşist Faaliyet** olarak Çağlayan Adliyesi'nin önündeydik. Polisin abluka altına aldığı adliyenin önüne, Çağlayan metrobüs durağından kara bayraklarımızla yürüyüşe geçtik. Adliyenin polis bariyerleriyle kapalı olan ve özel güvenliklerin beklediği kapılarını açarak, adliyenin D kapısının önüne geldik. Bu

sırada, adliyenin A kapısı tarafında toplananlara polis saldırdı. Saldırıyla birlikte D kapısı tarafından, Berkin'in arkadaşları olarak adliyeye yöneldik. Sonrasında, bizlerin bulunduğu D kapısına da polis saldırmaya başladı. Bizler, polisin fişegi yüzünden yoğun bakımda olan Berkin arkadaşımız için oradaydık. **Berkin olup direndik üzerimize atılan gaz fişeklerine.**

Eylem boyunca "Katil Devlet Yıkacağız Elbet", "İsyan, Devrim, Anarşi" sloganlarımızı attık. Okmeydanı ve Bomonti'ye kadar süren çatışmalar geceye kadar devam etti.

Şimdi dinlesinler LAFİMİZİ; cop sallayanlar, gaz atanlar, katledenler. BERKİN BUGÜN ÇAĞLAYAN'DAYDI. Hem de bir Berkin değil, yüzlerce Berkin vardı. Bizler; yüzlerce, binlerce Berkiniz.

Şimdi korkun bizden. Çünkü bir Berkin'den korktunuz, vurarak öldürmek istediniz; Ethem gibi, Mehmet gibi, Abdullah gibi, Ali İsmail gibi, Medeni gibi, Ahmet Atakan, Hasan Ferit gibi, Behzat gibi. Evet korktunuz; çünkü yanıldınız. Onlar vurularak ölmez. Berkin'ler uyumaz. Ellerimizde taş, yüzlerimizde peçe, yüreklerimizde cesaret ve sizin korkunuz sürecektir. İsyan, Devrim, Anarşi

LİSE ANARŞİST FAALİYET

ANARŞİSTİZ

**Her Şeye karşı olanlar değil!
Yüreklerinde bir dünya taşıyanlarız**

Lise Anarşist Faaliyet
www.lafisyanda.org

Bu yazı Lafanzın'ın 2. sayısında yayınlanmıştır.

Anarşiye karşı değiliz. “Her şeye karşı”, “kendine bile karşı” söylemi; anarşizmi bulanıklaştırır ve anlamsızlaştırır: Anarşi sistemin alternatifi değil, yaşamın sade ilkeleriyle bezenmiş bir düşüncedir: Anarşi özgürlüktür, paylaşma ve dayanışmayla, toplumun içinde erimeyen bireyin; bireyliğini kaybetmeden kalabildiği, iktidarın ve otoriter ilişki biçimlerinin olmadığı yaşamdır.

Mücadeleye karşı değiliz. İnsanı, dünyayı hiçe sayan; kar için köleleştiren, kirleten efen-dilerle kavgamız kaçınılmazdır: Hayallerimiz, sadece sisteme uyumsuzluk yapmakla değil; ona saldırarak, zayıflatarak, yıkarak gerçekleşebilir: Yaratmak için yıkmak, yıkmak için mücadele!

Örgütlenmeye karşı değiliz. Sistem, her yanımızı sarmış; sosyal ve ekonomik tüm işleyişin içinde kendini konumlandırmıştır: Düşüncelerimize, reflekslerimize yerleşmiştir: Son derece örgütlü bir şekilde, yaşamlarımızı gasp etmektedir: Oyunlarımıza, sözlerimize, yaşamlarımıza sızmış olan sistem karşısında, bizler de yalnız değil; örgütlü çözümler yaratmak zorundayız. Hayallerimizdeki ve yüreğimizdeki özgür dünyaya hemen, şimdi, örgütlü yaşamlarla ulaşabiliriz.

Komünizme karşı değiliz. Bizler komünistiz. Komünizm; paylaşma, dayanışma ve emek ilişkisinin anarşist ilkelerle, insanın; insan ya da doğa üzerinde iktidar, otorite ve tahakküm oluşturmaksızın, “herkesten verebildiği kadar, herkese ihtiyacı kadar” ilkesiyle yaşamasıdır: Bu, algılarımıza işlenen Devletçi Komünizm’den farklıdır: Merkezizetçi değildir: Köylerin (komünlerin) işleyişini, oranın yaşayanları belirler: Birimlerin birbirleriyle ilişkileri, dikine-hiyerarşik değil; yatay-eşitlikçidir: Bu ilişkiler, herhangi bir devletsî yapının kontrolünde ve denetiminde olamaz; bu komünizmin kendisiyle uyumsuz.

Devrime karşı değiliz. Şimdi, şu anda “ben” ile başlayacak ve asla sonlanmayacak olandır: Bireyin ve toplumun dönüşümünün sonsuzluğudur: Yaşamlarımızda, şimdi devrilmeye başlayan her iktidar, her otoriter kavram, yaşamlarımızın dönüşümü; yani “devrim”dir: Devrim; yaşadığımız evlerde, sokaklarda, mahallelerde, mücadelemizde, neredeyse orada yoldaşlarımızla, arkadaşlarımızla, ailelerimizle, herkesle kurduğumuz ilişkilerde başlar ve şirketleri, orduları, devleti yıkana dek sürer: Ama asla bitmez.

BILGIYE DEĞİL EĞİTİME HAYIR

Bilginin paylaşma ve dayanışmayla özgürleştiği Chiapas'taki genç Zapatistlerden bir sınıf fotoğrafı.

İlyada E

Eğitim, öğreten ve öğrenen ilişkisinde, öğretenin yani bilgiyi bilen, öğrenen yani bilgiyi bilmeyenin üzerindeki otoritesidir. Öğretenin bilgiyi elinde bulundurmasıyla oluşan bu otoriter ilişki, yaşamın diğer parçalarında da öğretenin öğrenen üzerindeki otoritesini olağanlaştırır. Bunun sistemli şekilde işlemesi eğitim sistemidir. Böylelikle iktidarlar bilgiyi otorite aracı olarak kullanıp, kendi düzeninin devamlılığını sağlayacak en iyi toplumu yaratmak ister. Daha küçük yaşlarda haftanın 5 günü, günün 6 saati gönderildiğimiz okullarda eğitime başlıyoruz; davranışlarımızdan düşüncelerimize kadar bizim için biçilmiş olanı içselleştirmek zorunda bırakılırız. Dilimiz, kimliğimiz, sevdiğimiz, sevmediğimiz, güzel dediğimiz, çirkin dediğimiz kısacası yaşamsal tüm gereksinimlerimiz ve eğilimlerimiz bu sistemin standartlarına göre bizlerin tamamen dışında belirlenir. Küçük yaşımızda daha çoğu şeyi anlamlandıramayan bizler için bu belirlenim sürecinin kendisi olanları, olayları sorgulamamızı, gerçeklerden ise uzaklaşmamızı sağlar. Böylelikle yaşamımızın sonuna kadar bizim için belirlenmiş olanı yaşarız.

İstediklerimizi de yaşayamadan ölüyoruz. Yaşamımızı biçimlendiren bu belirlenimler iktidar değiştiğinde farklılık göstermekte, fakat iktidar var olduğu müddetçe ortadan kalkmamaktadır. Çünkü bu belirlenimler her koşulda iktidara hizmet etmekte, iktidar için insan üretmektedir. Zaten bu koşullarda eğitim iktidarlar için vazgeçilmez bir araçtır. Kölece üretip, "özgürce" tüketecek, öldürecek, ölecek itaatkar bireyleri yaratmanın en iyi yoludur.

Eğitime karşı olmak ve bilgiye karşı olmak arasında bir fark koymalıyız. İktidarların itaatkar bireyler yetiştirmesinin aracı eğitime karşı koymak gereklidir. Fakat eğitime karşı koymak, bilgiye karşı koymak değildir. Bilginin paylaşma ve dayanışma ile aktarılması ve aktarım sürecini öğreten ve öğrenen birlikte belirlemesi bilginin otorite aracına dönüşmesini engeller. Böylelikle otorite aracına dönüşmeyen bilgi, öğreten ve öğrenenin karşılıklı paylaşımında getirilen farklı yorumlarla yeniden dönüşüm yaşar. Böylesi bir paylaşma ve dayanışma ise sadece iktidarsız ilişki biçimi içerisinde mümkün olabilecektir. Ancak böylesi bir yöntemle bilgi, ikti-

darın ellerinden kurtarılıp toplumdaki tüm bireylerin erişimine açılabilir.

Bilgi iktidarsızlaştıkça özgürleşecektir. Özgürleşen bilginin yaşamsal sorunların aşılmasında bir araç olarak önemi kaçınılmazdır. Birinden bir başkasına aktarılarak büyüyen ve genişleyen bilgi bireyler arasında bir iktidar ilişkisi yaratmaz. Aksine, bilgi üzerinden oluşacak iktidarın da önüne geçer. Bilginin, iktidarın özel mülkü haline gelmesinden bu şekilde kurtarılabilir.

İktidar ise bilgiyi birey ve toplum üzerinde bir otorite aracına dönüştürür. İktidar bilgiyi kontrolünde tutarak erişimini kısıtlar. Bilgiye erişimin yöntemi iktidara olan entegrasyonla mümkündür. İşte bu eğitim sisteminin kendisidir. Bilgiyi ayrıştırarak parçalar ve her parçanın bir başkasıyla olan ilişkisini denetler. Böylece herhangi bir birey topluma yararlı bir bilginin ancak ve ancak bir parçasına erişebileceğinden etkisiz olacaktır. Bu yöntemle bilginin kullanımında iktidar kendi varlığını olağanlaştırır. Bilginin sadece bir kısmına erişebilecek birey, bu bilgi sisteminin daha iyi işlemesinde ve bilgi aracılığıyla oluşacak iktidar kurumlarının ortaya çıkmasında bir araçtan başka bir şey değildir.

Eğitim, bilginin iktidar aracılığıyla kontrol edilmesi, bireylerin bu bilgiyi elinde bulunduran iktidar tarafından itaatkar bireylere dönüştürülmesi ve bu döngünün sürdürülmesi için oluşturulmuş bir sistemdir. Bilginin özgürce paylaşıldığı, yaşamın bilgisinin iktidarların oluşmasına fırsat vermediği, itaatkar ve tüketim sisteminin bir parçası haline getirilen değil; özgürce düşünen ve asıl önemlisi düşündüğünü eyleyebilen bireyler eğitim aracılığıyla değil, özgür bilgi paylaşımıyla gerçekleşebilir. Devletlerin ve kapitalistlerin kontrolünde olan eğitim sistemindeki sorunun, aynı zamanda yöntem sorunu da olduğu ve bu yöntemde olduğu sürece de iktidarlara hizmet edeceği bilinmelidir. Özgür bir toplum için, anarşist bir toplum için devletin ve kapitalizmin kontrolünde olmayan ama aynı zamanda eğitimin tahakküm ilişkisi bulunmayan bilgi paylaşımının, bireylerin iradesiyle ve karşılıklı paylaşma ve dayanışma ilkeleriyle düzenlenmiş yeni bir formunun oluşturulması için mücadele etmeliyiz.

100

LİSELİYE SORDUK

EN ÖNEMLİ

10

SORUNUMUZ

İstanbul'da farklı liselerde okuyan 100 liseliye sorduk. Sınav, okul, dersane, aile gibi bizi baskılayan birçok sorun varken; günlük yaşamda en çok karşılaştığımız sorunlar nelerdir? Farklı farklı cevaplar aldık. Hemen her okulda ortak olan, liselilerin en çok karşılaştığı 10 sorunu yazdık.

BİR

İKİ

ÜÇ

DÖRT

1) Aile Baskısı Sorunu

"Nereye gidiyorsun, nereden geliyorsun, ne zaman geleceksin, kimlerle arkadaşlık ediyorsun, şununla görüşme, bununla arkadaş olma, nerede kaldın, okuldan çıkınca direk eve..." gibi komutlar listesiyle aile baskısı; liselilerin en önemli sorunlarını oluşturuyor. Aile baskısının en önemli yaptırımlarından biri ise, en belirgin sorun olarak karşımıza çıktı. O da, ailelerin kurduğu ekonomik ilişki. "Dershaneye göndeririz, göndermeyiz, sana para yok..."

2) Okuldaki İdare Sorunu

(Öğrenci, okul kapısından içeri girer.)

Öğretmen: Bu sakallar ne böyle?

Öğrenci: Hocam, biraz geciktim traş olamadım.

Öğretmen: Git traş ol, oyle gel.

Öğrenci: Hocam, ilk ders sınavım var ama.

Öğretmen: O zaman traş olup gelseydin, bu sakalla içeri giremezsin!

Her gün yaşanan bu diyaloglar, liselilerin önemli sorunlarının bir örneği. Kadın arkadaşlarımızın etek boyuna ve saçlarına karışılması, erkek arkadaşlarımızın saçından sakalına her şeylerine karışılması; okullardaki en sık karşılaşılan sorunlardan. İdare bu tavrını, sadece kılık kıyafette göstermekle kalmıyor; liselinin ne konuştuğu, ne tartıştığı da idarenin bir sorunu. İdari aramalar ve sürekli ensemizdeki disiplin tehdidini de kapsadığından; idare sorunu, sıralamada ikinci sıramızda.

3) Okuldaki Sosyal Statü ve Sınıfsal Sorunlar: Arkadaşlar Arası İlişkiler Sorunu

Liseliler arası sosyal statü farkı, önemli sorunlardan. Aileler arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar; ekonomik durumu yüksek ailelerin çocuklarıyla, ekonomik durumu düşük ailelerin çocukları arasında uyumsuzlukların açığa çıkması, arkadaşlık ilişkilerini de etkiliyor. Aksesuarlarda belirginleşen bu fark, sohbetlerde de kendini belirginleştirmektedir. Ayrıca arkadaşlar arası tutucu tavırlar, diğerini ötekileştiren bir tavra dönüşüyor.

4) Dershane Sorunu

"Üniversiteye giden yol, dershanelerden geçer!" mantığı ile aileler, bizleri dershanelere gönderir. Sınıfta öğretmen sorar; "Bu sınıfta kaç kişi dershaneye gidiyor?" Kalkan parmakları görünce, konuyu yarım bırakır. "Siz zaten bu konuları biliyorsunuz." diyerek, dersi geçirir. Sınavı kazanmak için "Mutlaka dershaneye gitmek, destek almak gerekir." iddiası ise; sadece cüzdanları boşaltmaya yarar.

5) Gelecek Kaygısı Sorunu

Okul yaşantımızın başından itibaren, ailelerimiz ve öğretmenlerimiz bizlere sürekli yaşamın ne kadar zor olduğunu, yaşamamız için hep daha fazla para kazanmamız gerektiğini söyleyip durdular. Bizlere, inmadığımız bir gelecek kaygısı aşılama çalışırlar. Anlattıkları bu geleceğe ulaşmak için çok çalışmak gerektiğini, her fırsatta söyleyip; her dediklerini yapmamız için uğraşırlar. Genelde dedikleri tek şey ise, "Sınav çalış; iyi bir üniversiteyi, iyi bir bölümü kazanmalısın." olur.

6) Yemek Sorunu

Kantin fiyatlarının pahalı olması, okula dışarıdan yiyecek içecek sokulamaması, liseliler için bir yemek yeme sorununa dönüşüyor. Kantin ihalelerinde kantincilerin koyduğu, "dışarıdan içecek yiyecek sokturtmayın" tavrı; kantini okulda bir tekele dönüştürüyor. Kantin, bu yasağın uygulanması için, tabiki okul idaresini ayrıca doyuruyordur. Okul idaresi tokken, okulda ekonomik durumu düşük olan liseliler aç denilebilir. Buna karşın, LAF'ın oluşturduğu Paylaşma Masaları süreci kısmi rahatlatıcı bir uygulama olsa da, sorun halen sürmekte.

7) Ulaşım Sorunu

Otobüs ve sözde indirimli öğrenci kartlarını bir çözüm olarak düşünen devletin, bu sözde uygulamasına karşın; minibüslerdeki üniformalı öğrenciye indirim uygulaması devletin saçmalığı üzerine adeta tuz biber bir saçmalamadır. Üniforman üniforma gibi olmazsa, bu uygulamadan yararlanamazsın. Yani okul idaresinden önce, minibüs şoförünün kapısından geçmeyi başarman gerekir. Minibüs boşken iyisindir, doluyse kötü. "Okul servisine döndü" diye mırıldanan şoförler, somurtuk otobüs şoförlerinden daha eğlenceli olsa da; ne devletin otobüsü, ne özel minibüs, ulaşımın ücretli olması saçmalığını değiştirmez.

BES

ALTI

YEDİ

SEKİZ

DOKUZ

ON

8) Tarz Sorunu

Hem aile, hem de okul tarafından bize sürekli kılık kıyafet konusunda baskı uygulanır. Bizi kontrol etmeye çalışan otoriteler; eteğin boyuna, pantolonun darlığına, gömlek düğmesinin nereye kadar açılacağına, kravatın boyuna kadar sıkılmasına dahi burunlarını sokarlar. Ama okul dışı alanlarda da kılık kıyafetimiz, yani tarzımız hep sorundur. Saç şeklimiz, pantolonumuz, tişörtümüz, montumuz, çantamız, renklerimiz sorundur. Kimlere özendiğimiz, kimden etkilendiğimiz derttir. "Ne öyle satanist metalci olmuşsun, ne öyle çeteci, rapçilerden olmuşsun, ne öyle manken misin sen podyumdan mı geldin, ne öyle devrime mi gidiyorsun" gibi alaycı söylevlerle, tarzımız gündemden düşmez. Tarzlar gelip geçer, biliyoruz ama; gelip geçerken bizi eğlendirir. Ama inandıklarımızdan vazgeçmeyiz, bunu bir türlü anlamazlar. İnandıklarımız, tarzımızdan ibaret değildir.

9) Kavga Sorunu

Mahallelerde ve okullarda, hep bir kavga ortamı vardır. Çoğu kez iletişimsizlik, her şeyi kavgayla çözme anlayışını yaratır. Kavgada, kazanan taraf olmak önemlidir. Genelde erkeklerin bir uygulaması gibi gözükse de, kadınlar da bu uygulamayı farklı şekilde gerçekleştirebilir. Dövene aşık olmak gibi. Bu uygulamaların asıl nedeni iktidar olma yada iktidara yakınlaşma isteğidir. Liseli gençler, böylesi iktidar kavgasına dayalı kavgalarla birbirlerine düşmanlaşırlarken; asıl verilecek olan kavgayı ve ezeli düşmanlarını görmezden gelirler. Yaşamlarını kaybettiren iktidarı görmezler.

10) Düşünen ve Eyleyen Liselilere Baskı

Liseliler, okullardaki adaletsizliklere karşı koymak için; düşüncelerini paylaşmak ve dayanışmak isterler. Adaletsizlikleri, diğer arkadaşlarıyla paylaşmak isterken ya da adaletsizliğe uğrayan arkadaşlarıyla dayanışmak isterken, üzerlerindeki aile ve öğretmen baskısı artar. Çok düşünmeyen, çok konuşmayan, hiç eylemeyen bir liseli isteyen aile ve okul idaresi, öğretmenler ve dolayısıyla devlet ve kapitalizm; isteğine ulaşmak için, sürekli baskıyı farklı ton ve tarzlarda uygular.

Okula gidiş, her zamanki gibi zordu. Öğrenciler ayaklarını sürtüyor, gitmek istemiyordu. Üzerlerinde hissettikleri yoğun baskı ve mutsuzluk, pek de haksız sayılmazdı; sonuçta okula gidiyorlardı. Yüzyıllardır süren iktidar savaşlarında nesli tükenmeyen ve günümüzde varlığını başkalarının yokluğu üzerinden sürdüren, insanlığı yok etmek için var olan üç türün de; devşirilecek kurbanlarını topladığı, duvarlarla çevrili kasvetli mabede.

Yaşamın her alanında süren iktidar savaşlarının, savaşlarını sürdürecektir nesilleri devşirdiği okulda, öğretmenler üç türün temsilcileriydi. Kurtdamlar, zombiler ve vampirler..

Her türün temsilcisi olan öğretmen, öğrenciler arasından kendi kurbanlarını seçer, türünün yöntemleriyle devşirirdi. Bu devşirme, savaşın her alanı gibi kanlı olurdu, oldukça kanlı. Okulun duvarlarında, devşirmeye direnmeyen öğrencilerin pişmanlık çığlıkları yankılanırdı. Uzun zamandır durum böyleydi. Savaş sürüyordu. Türler, gün geçtikçe daha da hırslanıyor; öğrencileri devşirirken hoyratlaşıyordu.

Okulun kapısından içeri girildiği anda, öğretmenlerin pençeleri öğrencilerin boğazında hissedilirdi.

Vampirler, liberal ve muhafazakarlardı. Her gün, düzene uyum sağlamak adına, kurbanlarına bir dizi iş yaptırırlardı. Saatler boyunca bir deftere tüketimin ne kadar gerekli olduğunu yazdırır, bu defterin sayfalarını da kurbanların beyinlerine çivilerlerdi. Çivilerden süzülen kanları elbette ziyan etmez, emerlerdi. Ağır yaralanan olursa hemen tedavi ederlerdi. Öğrencileri kendi isteklerine göre şekillendirebilmeleri için, hayatta tutmaları gerekiyordu. "Nasıl zengin olunur?" konulu hikayeler anlatır, ellerindeki hipnoz saatini -kimi zaman kamçı olarak da kullanarak- öğrencileri hipnotize ederlerdi. Ellerindeki hipnoz saati İslamiyet olduğu için; dinin kutsallığından yüceliğinden başka bir şey düşünmez hale gelirdi kurban öğrenciler. Hele kızlı-erkekli konuşmaktan, oldukça çekinirlerdi.

İKTİDAR SAVAŞLARI 1

Zombiler, ölüp yeniden dirilmişlerdi. Bunlar Kemalistlerdi. En ölü sanıldıkları anda, ayağa kalkarak saldırır; ya beyin yer ya da devşirirlerdi öğrencileri. Sürekli istiklal marşını, öğrenci andını okutur, istedikleri gibi okunmazsa öğrencilerin etlerini lime lime ederlerdi. Resmi Tarih derslerinden aldıkları güçle, Türkler dışındaki halkların aşağılık olduğu yalanını öğrencilere kabul ettirirlerdi. Türkleşmenin gerekliliğini anlatan on kişilik özel kampları vardı. Bu uygulama kamplarında öğrenciler "Ne mutlu Türküm diyene.", "Her Türk asker doğar." gibi cümleleri söyleyerek sürdürülüyor, koşturuluyordu. Çoğu zaman sürünmekten derileri soyuluyor, vücutlarında aylar boyunca geçmeyen yaralar oluşuyordu, ruhlarındaki yaralar da cabası.

Kurtadamlar, günümüzde eskisine göre gücünü yitirmiş bir türdü. Bunlar oldukça milliyetçi olan ülkücü öğretmenlerdi. Saldırı güçleri azaldığından, sabahtan akşama uluyarak kurbanlarını korkutur; yemeye çalışırlardı. Amaçları bazı noktalarda benzer olsa da, zombilerle, en az vampirlerle olduğu kadar düşmanlardı.

Vampirler, kurtadamlar ve zombilerin iktidar savaşları, her geçen gün büyüyor; büyüdükçe öğrencileri daha da yıpratıyordu. Her ne kadar muhafazakar neo-liberaller, ülkücüler ve Kemalistler arasında görünse de; bu savaş öğrenciler üzerinden şekilleniyor, onlara zarar veriyordu.

Koridor Metaforu:

Okuldaki geniş koridor, bölgelere ayrılmıştı. Birinci bölgede kurtadamlar, ikinci bölgede zombiler, üçüncü ve son bölgede ise vampirler konuşlanmıştı. Üç tür de, yanlarından geçenlerin etlerini yiyor, kanlarını içiyor ya da devşiriyordu. Her gün bu koridordan geçmek zorunluymuştu.

Kurtadamlar; gençlerin etini çok seviyordu. Okulda sayıca iki türe baskın gelemedikleri için güç kaybettiklerinden, devşirme yerine yeme olasılıkları yüksekti. Bu kurtadamlar, gümüşten korkmuyorlardı, bağışıklık

kazanmışlardı. Ancak öğrencilerin bazıları, onları korkutmanın başka bir yolunu bulmuştu; yanlarından geçerken "Maraş" kelimesi tekrarlanıyordu üç kez. Kurtadamlar, kısa süreliğine de olsa, tarihlerdeki katliamları hatırlayıp etkisiz hale geliyordu. Maraş, Maraş, Maraş...

Zombiler; yaşlıları daha kolay devşiriyorlardı, ama gözlerini genç öğrencilere dikmişlerdi. Yanlarından geçmek zorunda kalan öğrencilere, en öldü sanıldıkları anda bile, hunharca saldırıyorlardı. Yaşayan ölümler oldukları için, onları korkutmak da kolay değildi. Yine de sihirli bir kelime mevcuttu; Dersim. Yedi kez tekrarlayarak etkisiz hale getirilebilir, yanlarından geçilebilirdi. Dersim, Dersim, Dersim, Dersim, Dersim, Dersim, Dersim...

Vampirler; genç yaşlı dinlemiyor, hipnoz yöntemiyle etkisiz hale getirdikleri kurban öğrencilerin önce kanlarını emiyor, sonra devşiriyordu. Günümüz vampirlerinin sarımsaktan, tahta kazıktan korkusu yoktu. Onları etkisizleştirmenin ve yanlarından geçmenin yolu, fazlasıyla semirdikleri için, en az iki kelimeyi tekrarlamaktı, tam on kez. Sivas-Roboski, Sivas-Roboski, Sivas-Roboski, Sivas-Roboski, Sivas-Roboski, Sivas-Roboski, Sivas-Roboski, Sivas-Roboski, Sivas-Roboski, Sivas-Roboski, Sivas-Roboski...

İnsanlığı yok etmek için var olan üç türün de, korkuları katliamlarıydı. Öğrenciler bunu farkettilerinde, yaşamları bir nebze de olsa kolaylaştı; çünkü üç türün de, tarihleri katliamdı. 1915, Zilan, Newala Qesaba, Dersim, Maraş, Çorum, 1 Mayıs Taksim, 16 Mart Beyazıt, Sivas, Roboski ve daha niceleri...

Düşünmeyi, konuşmayı, akıl yürütmeyi unutan öğrenciler; başkalarının düşünceleriyle eğitiliyor, şekillendiriliyordu. İnsanlıktan çıkarılıp devşirilen bu bireyler; bireyliğini unutarak; sadece zombilerin, kurtadamların veya vampirlerin köleleri haline geliyorlardı.

İKTİDAR SAVAŞLARI 2

tayyip erdoğan & fettullah gülen Okul-Dershane-Özel Okul Savaşları

Deniz B

Savaşın bir yanında to başbakanı tayyip erdoğan, öte yanında pasifik ötesinden etkisini hissettiğimiz fettullah gülen "hocaefendi". Aslında bu mesele, daha önce yine gündem olmuş; ancak gündemin akışında kaybolmuştu. İki taraf karşı karşıya gelmiş; fettullah gülen ve cemaatinin, bu sistem değişikliğinden duyduğu rahatsızlık üzerine dondurulmuştu.

tayyip erdoğan ve eğitim heyetinin yapmaya çalıştığı, tüm dershaneleri kapatmak değil aslında. Dershaneler, devletin eğitim sistemindeki en büyük sıkıntılardan biri gibi görünüyor. Öyle ya, devletin kendi okullarındaki eğitim yetersiz ki, insanlar on binler ödeyerek çocuklarını dershanelere yolluyorlar. Bir bakıma bu "tatsız" eleştirileri ortadan kaldırmak, ama esasen dershaneleri özel okullara çevirerek, eğitim sistemini tamamen kapitalizme devretmeyi planlıyor hükümet.

Diğer taraftan, "başarılı" dershanelerdeki "pasifiketkisi"ni hepimiz iyi biliyoruz. Hem bizzat bu dershanelerin içinde bulunan ya da bir zamanlar bulunmuş olan arkadaşlarımızdan, hem de anlatılan hikayelerden. "Sosyal aktivitelerle" üniversite sınavı

hazırlıklarının altına saklanan, cemaate katma çabalarını hepimiz iyi biliyoruz. fettullah gülen ve sadık cemaatinin tedirginliği bundan kaynaklı. Dershaneler yoluyla cemaate akan insan kaynaklarının kurutulacak olması, "iyi talebe" erdoğan ve hocasını karşı karşıya getirmiş gibi görünüyor.

Herkes bu savaşta tarafını aldı. Bizim yerimize karar veren herkes. Geleceğimizi, bize sormadan belirleyecek herkes. Hayatlarımızı; soruların, cevapların, kalemlerin, kağıtların, sınavların ve kapitalizmin çarkını döndürecek bir kariyerin arasında sıkıştıran herkes. Hoca "efendilerin" iktidar tartışmalarının arasında, kaybolan özgürlüğümüze ilişkin ses çıkarmayacak "herkes".

Hayatımızı, geleceğimizi, özgürlüğümüzü; para desteleriyle temelleri atılan özel okullara da, vicdanımızı satın almaya çalışan dershanelere de, devletin kendisine itaat edecek bireyler yarattığı okullarına da, efendilerin iktidar tartışmalarına da teslim etmeyeceğiz. Etrafımız sarıldı, ama teslim olmayacağız. Bizleri teslim almaya çalışan "herkes"e karşı, inadına isyan!

İktidar; bir başkasının iradesini önemsemeyerek herkesi kontrolünde tutma, tutsaklaştırma davranışdır. Özgürlükten yoksunlaştırıcı bu davranış, çeşitli baskılama yöntemleriyle, diğerini sürekli baskılar. Patronun işçisi üzerindeki baskısı, askerın polisin halk üzerindeki baskısı, erkeğin kadın üzerindeki baskısı, yaşlının genç üzerindeki baskısı, insanın doğa üzerindeki baskısı gibi birçok baskının bulunduğu iktidarlı toplumlarda, iktidarla iç içe yaşarız. İktidar normalleşirken, iktidarsızlık anormal algılanmaya başlamıştır.

Bu normalleşme sonucunda, iktidarın bulunduğu her yerde, her zaman, bazı insanlar iktidarı kazanmak istemişlerdir. "Bazı insanlar" diyorum çünkü algılarımızda iktidar tam anlamıyla normalleşmez. İnsanlık tarihinin on binlerce senesinin iktidarsız ilişkilerle dolu olmasına rağmen, iktidarlı toplumların üç-beş bin senelik tarihi vardır. Yani insan iktidara uyumsuzdur. Bu, bana da sizlere de senelerce empoze edilenlerin etkisiyle, anormal bir şeymiş gibi gelse de asıl iktidara uyumsuzluk normaldir ve iktidar anormaldir.

Günümüzde bu hastalık, deri koltuklarda oturan politikacılardan çıkıp bizlerin içine sızmıştır. Anne babalarımızdan okuldaki öğretmenimize, iktidar davranışları bizlerin arkadaşlarımızla kurduğumuz ilişkilerde bile vardır. Okulda öğrenciler arasındaki gereksiz rekabet ve bencillik, bazılarının diğerleri üzerinde anlamsız baskısı, iktidarlı davranışların ta kendisidir. Öğretmenlerin bilgiyi bir baskı aracı olarak kullanıp öğrenciye tahakküm uygulayışı, sözlü-yazılı tehditleri iktidarlı davranışlardandır. Ama bir hastalık olan iktidarın en şiddetli evreleri, daha çok toplum içi hiyerarşide yükselen statülü kişilerde belirginleşir.

İKTİDAR HASTALIĞI

Devletlerden önce de belirtilerine rastladığımız iktidar, devletin ortaya çıkışıyla birlikte, daha belirginleşmiştir.

Statü kazanamamış kişilerde iktidar hastalığı, imrenme ve hayranlık gibi belirtiler gösterirken; iktidarı taklit etmek, hastalığın zavalılık evresidir.

Hiyerarşi ve statü, hastalığın çoğalması için tetikleyicidir.

Kişide oluşan iktidar kistin, kötü huylu bir kist olduğu açıktır. Bu kötü huylu kist, terfi aldıkça büyümektedir.

Kisti büyüten en önemli koşullardan biri de mülkiyettir. Kişinin parayla ve malla olan ilişkisinin ötesinde, diğer kişiler üzerindeki tahakkümünün de bir mülkiyet ilişkisine dönmesi kaçınılmazdır. Hasta kişi, statüsünü kullanarak kurduğu üst ilişkisinde, hiyerarşik olarak kendi altındakileri adeta kendisine ait bir mülk gibi algılamaktadır. Komutanın askeriyile kurduğu ilişki, öğretmenin öğrencisiyle, üst sınıfın alt sınıflarla kurduğu ilişkilerde bu mülkiyetçi anlayış amaçlaşır.

Bencilik, ihtiras gibi davranışlarla iktidarın taklidi, hastalık için önemlidir. Böylece kendisini normalleştiren iktidar, itaati de normalleştirir. Itaatsiz anormaller için ise, gözetim ve denetim sistemlerini geliştirmiştir. Gözetleme kameralarından kimlik kartı denetimlerine kadar, kapı kontrolleriyle itaatsizleri tespit etmek ister. Suç, ceza, disiplin, kapatma gibi kavramlarla korku ve terör yaratır. Korku ve terörden çekinmeyen itaatsizler içinse, kolluk kuvvetleri her daim saldırıya hazırdır.

Hastalığın bulaştığı her kişi, bir başka hastayı önemser. Aslında iktidar hastalığına kapılmış hastalar örgütlüdür. Hastalığın yayılması için, hastanelerde

“aşılama” adıyla “bulaştırma” yapılmaktadır. Yani okullarda “bilgi” adıyla “eğitim” yapılmakta, iktidarlı davranışlar empoze edilmektedir. İktidar hastaları birbirlerini kollarlar; ancak ve ancak kendi iç çatışmalarında karşı karşıya gelirler. Öğrenci karşısında öğretmenler birbirlerini kollarlar, öğrenciler yalakalık yaparak birbirlerini ispiyonlarlar. Zaten bu iktidar yalaka ispiyoncu öğrenciler de, en eğitilmiş öğrencilerdir. Yani hastalığı en uygun bünyedeki öğrencilerdir.

Okul gibi yerlerde; TC müfredatı, MEB dersleri, okul kitapları, virüsü bulaştıran araçlardır. Sülale, aile ve konu komşular gibi ilişkiler ise virüsün bulaşma ihtimali bulunan ilişkilerdendir; ancak okullar kadar riskin yüksek olduğu bir diğer yer dershanelerdir. Dershanelerde testler, test kitapçıkları, şıklar arasında gezinen gözler, karalanan küçük şık kutuları, asla sığdırılmayan test süreleri, hastalığın oluşması için uygun bedensel ve zihinsel yorgunluğu yaratır. Bu yorgunlukta empoze edilen gelecek kaygısı, hastalığın önemli bir belirtisidir.

Hastalıktan korunmak mümkündür. Ve hastalık bulaşmışsa, evresine göre bir tedavi uygulanır.

Hastalık bulaşmamışsa, yukarıda belirttiğim yerler ve araçlar kullanılmamalıdır. Kullanmak zorundaysanız da, çok dikkatli olmalısınız. Size empoze edilmek istenen davranışların, tam tersi davranışlarda bulunmalısınız. Mesela size bencilikte empoze etmek istediklerinde olabildiğince paylaşımcı olurken; bir üst sınıfsanız alt sınıftaki kişileri önemsememeniz, aşağılamanız, tartaklamanız empoze edil-

mişken; siz “Alt sınıf-üst sınıf fark etmez, hepimiz arkadaşız, eşitiz.” diyebilirsiniz. İktidar hastalığına kapılmış bir kişi ne söylerse söylesin, nasıl davranırsa davranırsın, temkinli davranmalısınız. Hastalığına kapılmış kişi, acilen davranışlarını değiştirmeli, zorunlu yapması gereken şeyleri sürdürürken de davranışlarına dikkat etmelidir. Hastalığın seviyesini anlamak için, kendi kendine testler yapılmalıdır. Bir başkasının üstünde iktidarını uygulamama çabasını ve kendi üstündeki iktidara itaat etmeme çabasını arttırmalıdır. Günde en az sabah-öğle-akşam olmak şartıyla, paylaşma dayanışma davranışlarında bulunurken, itaatsiz ve isyankar davranmalıdır. Kendisi gibi, hastalıktan sıyrılmak isteyen arkadaşlarıyla örgütlenmelidir.

Hastalığın her seviyesinde, eğitim aracıyla oluşturulan kişiliksizlik, yani bireyin yadsınması sonrasında oluşan iktidarlı ego, yıkılmalı ve özgür birey yaratılmalıdır. Burada örgütlülüğünüz, sizin egonuzu yıkmanızı kolaylaştırırken; özgürleştirici düşlerin eyleminizin yaratıcılığını arttıracaktır.

Ayrıca yine hastalığın seviyesine göre, iktidarsızlık aşılması yapılmalıdır. Proudhon’un “Mülkiyet Nedir?” (Hırsızlıktır), Bakunin’in “Devlet ve Anarşi”, Emma’nın “Anarşizm Neyi Savunur?” Kropotkin’in “Anarşist Ahlak” gibi kitapları okunmalıdır.

Tabi en önemlisini unutmadan söyleyeyim; liseli gençlerin her ay çıkan dergisi İNADİ-NA, her türlü iktidara inat okunmalıdır.

OKUL AİLE BİRLİĞİ OKUL YALAKA BİRLİĞİ

Ece U

Okul içinde dolaşan öğretmen edalı, kendini bir şey sanan veliler... Hani gördükleri her yerde, her şeye salça olan; kılığından kıyafetine her şeyini uyaran, tüm öğrencilerin antipatisini toplayan velilerin oluşumu. Bu oluşum öyle bir şey ki; bir baltaya sap olamamış veliler, sanki "Evde oturacağıma okulda otururum, daha iyi." demiş ve gelmişler gibi. "Arada öğrencilere bulaşır, eğleniriz." diye düşünmüş olsalar gerek; artık bizlere bulaşmaları, bizi kendilerinden ilet eder bir hale getirmiştir.

Bir de odalarından gelen pasta, çörek kokuları... Sanki kantin üst kata değil de, okul aile birliğinin içine kurulmuş. Ellerinden gelse, hamuru oracıkta açıp kalorifer peteklerinin üstünde pişireceklermiş de, olamamış gibi.

İsim de koymuşlar: Okul Aile Birliği. Sanki "Birleşmiş Milletler Topluluğu." Ben böyle kalifiyeli bir isim görmedim. Aslında bu kadar kalifiyeli isimleri olmasına şaşmamak lazım. Sonuçta MEB destekli ticari bir kurum. Yönetmelikte de amaçları; "okula maddi katkı sağlamak" olarak geçiyor. Eskiden bu katkıyı, "eğitime katkı payı" adıyla, para toplayarak sağlıyorlardı. Şimdiyse ismi değişti, "gönüllü bağış" anlayışı ortaya çıktı. Tüm veliler, eğitim aşkıyla yanıp tutuştuklarından; her yıl aynı miktarda bağış yapmaya devam ediyorlar sanmayın. Okulun veznesi haline gelmiş bu oluşum, "gönüllü bağış" zorunlu kılıyor. Tüm veliler, GÖNÜLLÜ EŞİT bağış yapmak ZORUNDA. Cümle oldukça çelişkili, fakat durum tam olarak böyle.

Bu velilerin, okul idaresi ve öğretmenlerle de araları her zaman

POLİS

iyidir. Aynı zamanda, ispiyonlama konusunda da bir numaralar. Okuldan kaçarken görürlerse, sigara içerken görürlerse, kıyafetimiz düzgün değilse; idareye götürürler. Okuldaki ve disiplini sağlamaya çalışırlar.

Okul aile birliğinde bulunan velilerin çocuklarının da, okul içinde bir forsu olur. Kurallara uyan, örnek öğrencilerdir. Yüksek sözlü notları alırlar. Okul için çalışan ailelerin, çocuklarının da biraz avantajı olsun, değil mi ama?

Okul aile birliğinin asıl adı "Okul yalaka Birliği" olmalıymış. Çünkü, bizleri ezen öğretmen ve idarecilerle iş birliği yapıp, ceplerimizi boşaltıyorlar. Bu da yetmezmiş gibi; bizleri terbiye etmeye, kendi düşüncelerini empoze etmeye çalışıyorlar. Yalaka öğrencileri sevmediğimiz gibi, yalaka velileri de sevmiyor; onların çıkarlarına hizmet etmiyoruz.

**PAYLAŞMA DAYANIŞMA
KOMÜN KOLEKTİF
BİREY TOPLUM
YAŞAM FORUM**

**DOĞRUDAN
DEMOKRASİ**

**Direniş forumlarından mahalle forumlarına,
üniversite forumlarından lise forumlarına;
forumlar ve doğrudan demokrasi denemeleri
üzerine anarşist bir değerlendirme.**

Aylık Anarşist Gazete Meydan'ın 11. Sayısında Yayınlanmıştır

Paylaşma ve dayanışmayla işlenmiş özgür ilişkiler. Anarşistlerin hep söylediği ve eylediği bu ilişki biçimi anarşistlerin amantüsüdür. Yaşadığımız coğrafyada farklı farklı kesimlerce anarşizme getirilen ve teorik olarak çok tutarlıymış gibi gösterilen anarşist ilişki biçimlerinin ütopyikliği ve imkansızlığı bu süreçte, bu eleştirilerin altının ne kadar boş olduğunu gösterdi. Bu öyle bir süreç oldu ki, anarşizme imkansız diyen kesimlerin, paylaşma ve dayanışma ilişkilerini dünyanın çeşitli yerlerinden duydukları ve gördükleri özgürlükçü modelleri uygulama çabalarıyla geçti. Paylaşma ve dayanışma organizasyonlarının ve doğrudan demokrasi etrafında konumlanmaya çalışmanın, bizler açısından adeta bir özeleştirici gibi algılandığını söylememiz lazım. Kaldı ki, anarşist ilişkilerle bezenmiş özgürlükçü modellere yabancı olan, yani deneyimsiz olan bu kesimler, ne paylaşma dayanışma organizasyonlarını tam işletebildiler, ne de doğrudan demokrasiyi tam uygulayabildiler. Ama yine de özeleştirici niteliğindeki bu çabaların samimiyetlerini sorgulamaksızın kendileri için "yeni" bir anlayış yarattıklarını söylemek lazım.

Taksim Direnişi ve isyanı sırasında bu iki kavramın, yani paylaşma ve dayanışmanın, kapitalizme alternatif yaşamı yaratmak isteyenlerin mottosu olduğu aşikardır. Yani Taksim İsyanı süreci bu kavramların yaşamın içinde imkansız değil mümkün olduğunu göstermişti. Bu direniş ve isyanın karakteriyle, biz anarşistlerin "şimdinin devrimi" olarak tanımladığımız düşüncelerimizin benzeşmesi, farklı birçok şehirde ve mahallede gerçekleşen komünal deneyimlerin bir anarşizm olmamasına rağmen yaşanabilirliğini, anarşistlerin söylediklerinin imkansız olmadığını hissettirmiştir.

Son yüzyılın anarşistlerinden biri olan Colin Ward da, hayatın içinde devrimin -ütopyanın- var olduğunu söyler, "Ütopya orada bir yerde, bir zafer gününün arkasında, ulu bir anda değil, ikincilleştirilmiş, bastırılmış bir şekilde aramızda, içimizdedir" diyordu. Ward'un oldukça etkilendiği bir diğer isim Landauer alıntısını da hatırlarsak

"Devlet bir devrimle yıkılabilecek bir şey değildir. Bir durumdur, insanlar arasında belirli bir ilişki biçimidir, bir insan davranışı modudur, onu ancak başka ilişkiler kurarak yıkabilirsiniz, başka türlü davranarak yıkabilirsiniz." Bundan böyle Taksim Direnişi'ni ve isyanını deneyimleyen insanlar artık yeni bir yaşam tarzının ihtiyacını hissederek yeni bir ilişki tarzı düşünmeye başlayacaklardır; otoritesiz, hiyerarşisiz, merkezsiz ve doğrudan demokratik bir ilişki tarzı. Peki, ama nasıl?

Doğrudan Demokrasi ve Karar Alma Yöntemi Üzerine

Direniş ve isyan, bu günlerinde aralıksız süren çatışmaların ardından, yükselen yaşamsal formu inşa edebilme telaşına düşmüştür. Taksim Meydanı'na ve Gezi Parkı'na yerleşen direnişçilerle, meydana kurulan barakalarla, çadırlarla başlayan süreç şimdilerde yerini meydanlarda, mahallelerde, parklarda kurulan forumlara bırakmıştır.

Forumların işleyişi ve karar alma yöntemleri konusunda farklılıklar yaşansa da çoğunda doğrudan demokrasinin uygulandığı söylenmektedir. Anarşistlerin karar alma yöntemi olarak deneyimledikleri doğrudan demokrasiyle karar alma, forumlardaki işleyişle kısmen benzerlikler taşısa da tam olarak doğrudan demokratik bir yöntemin uygulandığını söyleyemeyiz.

Çünkü doğrudan demokrasi salt bir örgütlülüğün işleyiş tarzı olarak algılanmamalı, aynı zamanda bireyin yaşama biçimi olarak da ele alınmalıdır. Ezen (yöneten), ezilen (yönetilen) ayrımının olmadığı bir dünyayı yaratmak ve şimdiden böyle bir tarzı, böyle ilişkileri yani böyle bir yaşamı kurmakla mümkündür.

Karar alma süreçlerinde (edilgen bireylerin etken bireylere dönüşmesi) birey yadsınmalıdır;

Doğrudan demokratik yöntem topluluk içerisindeki bireyin yadsınmasını öncelikle ortadan kaldırmalıdır. Birey, içinde bulunduğu topluluğun aldığı kendi kaderini etkileyecek her kararda söz söyleyebilirdir. Birey bu sözü söylerken, hiçbir tahakküm ilişkisi içerisinde olmamalıdır.

Karar alma süreçlerinde deneyiminin deneyimsiz üzerinde tahakkümü oluşmamalıdır;

Deneyimi az olan birey, deneyimi çok olan birey karşısında söz hakkını kısıtlamamalıdır. Bu yaşamlarımızda daha çok yaşlı ve genç arası ilişkide, bir işi yapabilen ve yapamayan arasındaki ilişkide belirginleşir. Örneğin, forumların işletilmesinde buna benzer bir deneyimi yaşamış orta yaşlı bir bireyin, böylesi bir deneyimi ilk defa yaşamış bir birey üzerinde karar alma anı ile alakalı şöyle olumsuzluklar yaşanabilir: Birincisi, gündem üzerine yapılan bir tartışmada yaşlı tarafından verilen örnek, gündem üzerine söz söyleyecek gencin sözünü değersizleştirebilir. İkincisi, doğrudan demokrasi içerisinde kendi sözünü söyleyerek öz güvenini yükseltecek olan birey, kendisinden yaşça büyük başka bir bireyin deneyiminin güvencesinde kendi sözünü söylemeyerek, öz güvenini oluşturmamalıdır. Diğer taraftan, beceriyle alakalı bir işi yapabilenin yapamayan üzerindeki olumsuz etkisi ise, işi yapamayanın asla o işi yapamamasıyla sonuçlanabilir.

Karar alma süreçlerinde bilgi bir tahakküm aracına dönüşmemelidir;

Karar alma süreçlerinde, gündemdeki konu hakkında hakim, bilgi sahibi olanlar, bilginin tartışılmazlığı üzerinden kararı fazlasıyla etkileyebilirler. Böylesi bir etkinin oluşmasını istemeyen bireyin, bildiği herhangi bir bilgiyi tartışmayı sonlandırıcı bir şekilde, yani tartışmasız kullanmaması önemlidir. Çünkü alınacak kararlar üzerinde bilgiyi edinenin bilgiyi edinemeyene göre etkisi daha fazla olacaktır. Bu da

karar alma sürecini öğretmen ve öğrencilerin bulunduğu bir sınıfa dönüştürecektir.

Karar alma süreçlerinde emek bir tahakküm aracına dönüşmemelidir;

Karar alma süreçleri içerisinde alınan kararların uygulanmasında herkesin yapabileceği kadarını vadedmesi ve vadedtiğini yapması, bireyler arasında emeği eşitler. Ama herhangi bir birey, alınacak başka kararlarda sarfettiği emeği gündemleştirerek kararı fazlasıyla etkilemek istediğinde, işte tam da burada emek bir tahakküm dönüşmüş olur. Çünkü karar alma süreçleri sonrasında alınan kararların uygulanmasında, herkes gönüllüce verebileceği kadar vermeyi taahhüt etmiştir. Bu taahhüt, herhangi bir bireyin daha fazla emek ya da daha az emek sarfetmesi üzerinden tahakküme dönüşmesini engeller ve böylelikle herkesin gönüllüce vadedtiğini yapması tüm bireylerin sarfettiği emeği eşitlemiş olur.

Karar alma süreçlerinde hiyerarşi olmamalıdır;

Doğrudan demokratik bir yöntem sadece yatay ilişki biçimiyle birbirleriyle ilişki içerisinde olan bireyler arasında gerçekleşebilir. Bireyler arasında hiçbir hiyerarşik alt-üst ilişkisi olmamalıdır. Her ne kadar bu ilkelerle işletilen bir karar alma sürecinde, eğer işlevi kolaylaştırmak için seçilen moderasyon (kolaylaştırıcı), konuşmak isteyenlerin taksimini düzenlemek dışında, her konuşmacıdan sonra konuşmacının konuştuklarına dair bir yorum yaptığında, karar alma süreci boyunca en çok konuşan bireye dönüşür. Böylece moderasyonu yapan birey, alınan kararlarda daha belirleyici bir pozisyonadadır. Moderasyonda olan bireyin, karar alma sürecini kolaylaştırması için aldığı inisiyatif gerektiğinde yapması önemlidir. Kaldı ki zaten, moderasyon toplantılarda kolaylaştırıcı özelliği sebebiyle kullanılıyorsa, her toplantıda başka bir bireyin moderasyon olma ilkesi işletilmelidir.

Neden Doğrudan Demokrasi?

Taksim direnişi ve isyanı sürecinde, sürekli gündeme gelen doğrudan demokrasi, sürecin sembolik bir uygulamasından daha çok, kendisini sürece dayatarak zorunlu kılmış bir uygulamadır. Peki, doğrudan demokrasi kendisini nasıl zorunlu kılmıştır?

Kapitalizm yaşamlarımızın her anını ve her alanını çalarken, kendisini sürdürebilmek için bizi fabrikalarında ürettirdiği, AVM'lerinde tükettirdiği yaşamlara sıkıştırmıştır. Kapitalizm kentte AVM, kırsalda HES projeleriyle sömürü dozunu gün geçtikçe yükseltmiştir. Bireyler, yaşamı yok eden bu saldırıların karşısında oluşan direnişlerin bir patlaması olarak, Taksim direnişi ve isyanı sürecinde barikatlarla gevirdikleri yaşam alanlarında tabii ki kapitalizmin ilişki biçimini tekrarlamayacaklardı. Bu yüzden direnişçiler, kapitalizmin rekabetçi ve bencil kültürüne karşı paylaşma ve dayanışmayla bezeli özgür bir ilişki biçimini tercih etti. Bu tercih, aynı zamanda yaşamlarımızı çalan kapitalizmin kültürüne karşı zorunlu bir tercihti.

Toplum yönetenlerin, hükümetin daha ötesinde devletin, biz yönetilenler üzerinde hiç umursamadan aldığı kararları uygulaması ve temsili demokrasi çerçevesinde bizi bu yönetime müdahil oluyor-muşuz gibi göstermesi bir demokrasi aldatmacasıdır. Buna karşın, barikatlarla çevrilmiş yaşam alanlarında özgürlüğü hisseden ve onu tekrar kaybetmek istemeyen insanlar için doğrudan demokrasi yöntemlerinin yaratılması kaçınılmazdı. Evet, doğrudan demokrasi de kaçınılmaz olarak kendini bize dayatıyor ve zorunlu kılıyor. Yaşamları boyunca toplumsal kararlarda edilgen olan insanlar, artık barikatların ardındaki topluluk kararlarında etken olmak istiyordu. İşte bu yüzden, şehirlerde ve mahallelerde yaşanan bütün deneyimlerde, paylaşma, dayanışma ve özgür ilişki biçimleri geliyor ve temsili demokrasinin edilgen bireyi doğrudan demokrasi çabasında etken bireye dönüşüyordu.

Nasıl Doğrudan Demokrasi?

Taksim direnişi ve isyanı süresince direniş alanının gündelik işleyişi ile ilgili toplantılarda doğrudan demokrasi uygulandı. Uygulamadaki en ciddi sıkıntılardan biri, karar alma süreçlerinin niceliksel sorunlarla alakalı niteliksizleşmesiydi. Yani toplantıların doğrudan demokrasiyle karar alma sürecinin gerçekleşemeyeceği kadar kalabalık yapılması, moderasyonun kolaylaştırıcıdan çok yönlendirici özelliğini belirginleştirdi. Moderasyon, kalabalıkla alakalı olan karmaşıklıktan dolayı önerilerin karara dönüşüp dönüşmemesinde belirleyici oldu. Taksim direnişi gibi tarihsel büyük direnişlerin içerikleri hakkında yoğunlaşmış bilgiye sahip olan bireyler, bilgileri üzerinden toplantılardaki tavırlarıyla karar alma süreçlerini panelleştirdi. Direniş alanının çeşitli bölgelerinde gönüllü inisiyatif almış bireyler ve gruplar, aldıkları gönüllü inisiyatiflerde sarfettikleri emekle ilişkili olarak, daha belirleyici olmak istediler.

Bu ve bunun gibi aksilikleri olumsuz karşılamak gerekir. Çünkü bireylerin ve grupların mevcut siyaset anlayışının bu kavramlara yabancı olduğu aşıkardır. Burada, doğrudan demokrasinin işlememesinde, nicelik sorununun en önemli sorun olduğu anlaşılmaktadır. Ortalama on tane kararın alınması gereken bir karar alma sürecinde karara katılan her bireyin konuşmak istediğini düşünürsek, sorunu daha iyi anlayabiliriz. Her konuşmacının ortalama beşer dakika konuşacağını düşünürsek, iki yüz kişinin katılacağı bir toplantı, yaklaşık 16 saat sürecektir. Kaldı ki bu kadar uzun sürecek olan bir toplantının verimli geçmesini beklemek mantıksızdır. Ayrıca toplantıların bileşenlerinin direniş alanının tamamından katılım sağlaması, hiçbir bölgesel ve kimliksel ayrışmadan geçmeksizin yapılması, yani çoğunlukla örgütlü olmayan bireyler tarafından gerçekleştiriliyor olması, karar alma süreçleri için bir başka mantıksızlıktır. Burada örgütlülükten kastımız kişilerin örgütlü oldukları dernek, platform ve parti değildir. Bahsedilen örgütlülük, bireyin alanla kurduğu

kolektif ilişkideki durumudur. Yine de burada herhangi bir kurumda örgütlü olan bireyin, direniş alanında yaratılmak istenen uyuma katkısı da oldukça önemlidir. Bu sözlerimizin en önemli örneği Taksim Dayanışması'nın direniş alanıyla ilgili almak istediği son gün kararlarında, alanı yedi ayrı bölgeye bölerek hem sayısal hem de bölgesel örgütlülük açısından uygulamaya çalıştığı doğrudan demokrasi çabasıdır. Çabasıdır diyorum, çünkü örneğin ilk günden itibaren direniş alanına dayanışma amacıyla getirilen ihtiyaçların paylaşılmasının merkezi bir anlayış üzerinden örgütleniyor olması doğrudan demokrasiye yabancı olan bir tutumun yansımasıydı. İlk günden itibaren direniş alanının birçok bölgeye bölünerek, o bölgedeki kolektif ilişkide olan bireyler ve gruplar tarafından uygulanacak doğrudan demokratik karar alma süreçleriyle, bölge içi gündelik yaşamının işleyişinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu, oraya dayanışma için gelen ihtiyaçların taksiminden, barikatların konumuna kadar birçok gündemin doğrudan demokrasiyle bireyler tarafından kararlaştırılmasını sağlayacaktır. Belirginleşen bu ilişki biçimi, bireylerin sembolik olarak bir araya gelmesindenense yaşamsal biraradalıklar yaratacak, yani daha örgütlü ve kuvvetli bir direnişe dönüşecektir.

Direniş alanı boyunca dönüşemeyen doğrudan demokrasi kavramı, sonrasında mahallelerin parklarında yapılan forumlarda serbest kürsüye dönüştü. Serbest kürsülerde genellikle bireyler sistemle ilgili sıkıntılarını dile getirmelerinin yanı sıra, az da olsa ortak karar alarak eylemlilikler düzenliyorlar. Mahalle forumlarında alışık olmadığımız için bizlere şaşırtıcı gelen bedensel iletişimin kullanılması da yine belirttiğimiz nicelik sorununun bir göstergesi değil mi? Bu yöntem oldukça kalabalık olan Beşiktaş-Abbasağa ve Kadıköy-Yoğurtçu Forumları'nda kullanılırken, kalabalık olmayan Ümraniye Merkez ve Kartal Meydan Forumları'nda kullanılmamaktadır.

Genel olarak doğrudan demokrasinin uygulandığı karar alma sü-

reçlerinde, ilkeler çok önemlidir. İşleyiş içeriğinde ise alınacak kararlarda, toplantıya katılan herkesin söz söylemesi gerekmektedir. Alınacak kararlarda herkesin hemfikir olmasının yanı sıra, hemfikir olunmadığı durumlarda ise, niye hemfikir olunmadığının açıkça anlatılması önemlidir. Toplantıya katılan herhangi bir birey tarafından gündem olan önerinin işselleştirilememesi, bu öneri üzerine karar alınmasını engelleyebilir. Ayrıca gündem olan önerinin pratikte işlemeyeceğini düşünen bir birey, önerinin karara bağlanmasını engellemeyip, pratiğe gözlemci olarak dahil olabilir. Bazı durumlarda herkes kararla ilgili eğilimini açıklayarak, kararın pratikte işleyip işlemeyeceği üzerinde telkin oluşturabilir. Bunlar basitçe uygulanabilecek ilkelerdir. Zaten doğrudan demokrasi, basit ilkelerden oluşan, herkesin dahil olabileceği bir işleyiş biçimidir.

Doğrudan Demokrasi ile işleyen forumların federatif ve konfederatif ilişkisi nasıl olmalıdır.

Doğrudan demokrasi ve karar alma süreçlerinin en önemli sıkıntılarının birisinin nicelik yani kalabalık üzerine olduğunu belirtmiştik. Nicelik sorunu aşılmaz bir sorun gibi gözükse de bu bir yanılgıdır. Çünkü kalabalık olmayan yani niceliksel sıkıntılarla nitelik kaybı yaşamayacağımız sayılarla yapılan doğrudan demokratik karar almalarında, topluluğun diğer topluluklarla olan ilişkisini çözümlenmek gerekir. Parçanın bütünüle olan ilişkisinde toplulukların kendi kaderlerini tayin hakları saklıdır. Toplulukların diğer topluluklarla oluşturacağı bütünsel toplum anlayışı içerisinde, öncelikle kendi topluluk parçasında yadsınmayan birey sonrasında bütünsel topluluk içerisinde de yadsınmayarak, kendini gerçekleştirmesini sürdürecektir. Forumlar arası federatif ve konfederatif ilişkilerse ayrıca yoğunlaşılması gereken bir başlıktır. Ama Taksim Direnişi deneyiminden anlaşılmalıdır ki; Taksim Dayanışmasının Gezi Parkı Direniş Alanını son süreçte yediye bölme çabası, yediye değil de belki ondörde belkide

yirmisekize bölünerek denebilir ve son süreçte değil de sürecin başından itibaren denemesiyle belki de önemli bir deneyim gerçekleştirilebilirdi.

Barikatların ardındaki direniş alanından, mahallelerdeki forumlara doğrudan demokrasi çabalarının toplumsal etkisi

Doğrudan demokrasi, ezenlerin temsili demokrasisinin yani parlamentonun, politikacıların, sandığın ve oy pusulalarının oluşturduğu aldatmacaya rağmen, ezilenlerin her isyanıyla beraber muğlaklıktan sıyrılıyor. Böylesi süreçlerde temsili demokrasiden nasipleneler, doğrudan demokrasinin özgürleştirici tavrından korkuyor ve bu süreçleri ya yok sayıyor ya da kendi çıkarlarınıca dönüştürmek istiyorlar. İçinde bulunduğumuz günlerde de AKP hükümeti mahalle forumlarını yok saymakta ısrarcıyken, bir başka ısrar da muhalefet partilerinin doğrudan demokrasi çabası olan forumları en yakın seçimlerde bir oy potansiyeline dönüştürmek istemeleridir.

Bizler direnişin ilk gününden itibaren yaşanan tüm paylaşma ve dayanışmayla dolu özgür ilişkilerin doğrudan demokrasi ile işleyen karar alma süreçlerinin sonsuzluğuna kazanım derken, böylesi önemli bir deneyimi yine temsili demokrasinin muğlaklığına geri çekerek sandıktan birinci parti çıkmaya indirgemek, kazanılmış böylesi bir özgürlüğü hiçleştirilmekten başka bir şey değildir. Hep beraber kazandığımız direniş ve isyan sürecinde "ütopyayı yaşadığımız" o günlerin gerçekliğiyle bu hiçleştirmeye karşı koymalıyız. Herhangi bir hükümetin istifası değil hükümetlerin olmadığı özgür bir dünyanın sonsuzluğunu hissetmişken, şimdi tekrardan kendimizi temsili demokrasinin sandığına mı sıkıştıracağız? Paylaşma ve dayanışmanın tüm heyecanıla kendi yaşamımızın adına karar alabilmenin çabasını sarfetmişken bu kazanılmış günlerden yine bizler adına kararlar alacak, bizler adına bu kararları uygulayacak en kötü

hükümetten daha az kötü yeni bir hükümetin sadece bir oyu mu olacağız? Bu direniş ve isyan sürecini görmezden gelerek gücüne güç katmak isteyen ya da bu süreci bir iktidar değiş tokuşu nasiplenmesi olarak gören partiler şunu bilmeliler ki, başlangıcından bugüne sürmekte olan şeyi anlamamışlar. Paylaşma, dayanışma ve özgürlük... Hani o hepimizin hissettiği özgürlük bir lanet gibidir. Bir kere bulaştı mı zihinlere asla terk etmez... Tüm iktidarlar da bundan nasipleneceklerdir!

Taksim direnişi ve isyanı önce insanları, şimdi de yaşamları değiştirmek için yöntemler aramaktadır. Çünkü direniş ve isyan sırasında bilsek dahi alışkın olmadığımız yeni bir anlayış örgütlendi. Direniş ve isyan her kesimi sokaklara taşıyarak, korktuğunu eyleyebilen cesur insanlar yarattı. Sokaklara çıkan, slogan atan ve karşı koymanın coşkusuyla direnen insanlar yarattı. Bundan sonra hiçbir şey eskinin aynısı değil ve olmayacak da. Ancak bundan sonra yenilenen bu yaşamlar nasıl bir yaşamsal ve siyasi mücadele sürdürecekler, bu sorunun cevabı çok önemli. Çünkü gelecek günlerde göreceğiz ki tüm sürecin en önemli kazanımlarından birisi olan doğrudan demokrasiyi anlayamayan zihniyet bu sürecin heyecanının sönümlemediğini düşünerek hep bildiği ve uyguladığı yöntemle yeniden dönecektir. Direnişin ve isyanın inançlı mücadelesini veren örgütlülükler, çatlakları derinleştirirken bunu idrak edemeyen bu zihniyetse STK'larına gönüllü, partilerine üye, çatı parti fantezilerine ise seçmen aramanın peşine düşecekler. Taksim direnişinin ve isyanının hepimize yaşattığı gerçek ise biri ya da birileri bizim adıma karar vermeden, şimdi, şu anda her şeyi değiştirebilecek gücümüzün olduğu gerçeği.

MERHABA CESARET

Ece U

On bir ekim, dünya kız çocukları günü yapılmış. Ben de bir kız çocuğu olarak, dünya kız çocukları gününü kız arkadaşlarımla kutlamak istedim. Babamdan izin istedim, "HAYIR" dedi. Abim güldü geçti. Müdür, okul kapısında günün anlam ve önemine uygun şekilde azarladı. Öğretmen "Boyle boş şeylerle uğraşmayın, sınava çalışın, sınav yaklaşıyor" dedi. Erkek arkadaşlar alay etti. Biz de kız kıza konuştuk ve düşledik. Babama hiç sormasam, "Bugün biraz gecikeceğim görüşürüz" deyip evden çıksam; o an babamın suratının alacağı şekli düşledik. Müdür, okul kapısında çevirip, "Saçlar olmamış Ece" dediğinde; "Sanane kel kafalı kiskanma" desem. Kıpırmızı olurdu kafası. Öğretmene, "Sensin boş, sınavsız hayat ne hoş" desek. Erkek arkadaşlara ise, onların ağızını burnunu şimdi de patlatıyorum. Küçük kızlar gününü zaten kutlamayız. Yok biz öylesine düşledik. Uzerimizdeki erkek egemen baskıya, karşı koyduk düşlerimizde. Yoksa, her gün bizim günümüz.

Ben bir kız çocuğuyum. Çünkü dünyaya geldiğim günden beri böyle hissettirdiler: Kırılgan, narin, edepli, söz dinleyen, sadık, tertipli, hamarat ve bilmem unuttuğum hangi sıfatlar var daha. Ben hepsiyim işte. Çünkü dedim ya ben bir kız çocuğuyum.

Elbiselerim, tokalarım, takılarım, oyalı yazmalarım, sadece bir gün giydiğimde yükseleceğim topuklu ayakkabılarım var. Ama her seferinde giydiğimde öylesine utanıyorum ki, çünkü bütün gözler benim üzerimde gibi geliyor. Cesaret benim yüreğimde gizlenmiş desem kimseleri inandıramam. Evde, annemin yanı başında uslu uslu büyürken, bazen yüreğim güm güm atar, babamın iki sert sözünün korkusuyla, ya da sokağa çıktığımda, göz ucuyla süzen mahalle delikanlıların bakışlarında.

Benim gibi kız çocukları ne yap-sınlar yüreğindeki gizlemekten başka. Gizlerim çünkü; sadece evimde değil, mahalleimde, okulumda, izlediğim dizide, okuduğum kitapta, her yerde ben bir kız çocuğum. Korkak ve ürkek olmalıyım; çünkü bir kız çocuğuyum. Hatta bu satırları yazarken telaşım da ondan.

On yedime bastığımda sırtımdaki çantanın içindeydi sorumluluklar, üniversiteyi kazanmam gerektiği. Yan komşumuz Ayşe içinse bir işe girip kazandığı parayı babasına vermektir evlenene kadar. Neyle karşılaşacağımı bilmediğim tarifsiz bir korku bu. Ya sınavı kazanamazsam, üniversiteye gidemezsem çalışıp çalışıp sevmediğim biriyle evlendirilirim. Anlatmayı bilmediğim bir telaş bu.

On sekizimde erteledim, yarını. İyi bir okulu kazanmış diploma garantili eğitilmiş bir kadın olma yolundayım, belki kurtulurum kız çocukluğundan böylece; böyle kaçarak kadın olunca da her şeyden kaçmayı öğrenirim zaten. Babam baskı, annem ima edince de evlenirim biriyle. Sevip sevmemem önemli değil. Sevdiğimi sanarım bu

da kendimi kandırmama yeter. Kendim gibi bir kız çocuğu doğururum. Bitmeyen ev işinin arasında anne olurum. Akşam yıkanan son tabak çanakta sonra küçük kız çocuğu heyecanlarımı anımsar. Düşlerin içinde kaybolmadan yorgunluktan uyurum.

Başta yazdığım satırlarda bir kız çocuğunun kaderine razı olmayı nasıl öğrendiğini yazmayı unuttum. Kaderi anlattılar bana. Annem kaderi, hiç değişmez bir şey olarak anlattı ve "kaderimiz neyse onu yaşarız" dedi. İşte ben en çok da bundan korktum. Sadece bende değil bütün arkadaşlarım da kaderlerinden korkmuşlar. Ama kaderininden korkmayan, değişmez bir şey olduğuna inanmayan birisiyle tanıştım. O bizim gibi değildi çünkü. Cesaretini yüreğinde saklamamış, çünkü kaderiyle kalkıştığı savaşa cesaretine ihtiyacı varmış.

Evde babası annesini dövdüğünde kalkan olmuş annesinin önünde, abisi ayakkabısına karıştırdığında sırt çantasına koyup, ilk basamakta geçirivermiş ayağına okulda öğretmen "susun" dediğinde daha çok konuşmuş susmamış "yapmayın dediğinde" daha çok yapmış, azarlanınca tüm cesaretiyle o da bağırılmış. Otobüste adamın biri kız arkadaşını taciz ettiğinde öfkesiyle yumruğunu vurmuş adamın yüzüne, geceleri gizlice evden kaçıp mahallenin duvarlarına "inadına" yazıyormuş. O bizim gibi değil, ama biz onun gibi inatçı olsak keşke. Düşlerimizin peşine korkusuzca düşsek. Bana fısıldayarak "cesaret korktuğunu eyleyebilmektir" diyor. Düşlerini ertelemeyen, kaderin olan korkak bir kız çocuğu olmanı isteyenlere inat düş peşime diyor.

Bu gece yatağıma yattığımda söylediklerini düşüneneğim, özgürlüğün düşünüyorum için kapayacağım göz kapaklarımı, uyumak için değil. Ve yüreğime sığmayan cesaretimle uğurlayacağım korkak küçük kız çocuğunu. **Ve cesarete merhaba diyeceğim.**

MASKE

Devlet maskenin ardındaki tanıyamamaktan korkmaz. Aksine devlet maskenin ardındaki tanıdığı için korkar. Maskenin ardında halk vardır.

Uğur A

Gaz fişegi tam yanına düşmüştür. Tabi sen bu delişağması yanına düştüğünde arkaya doğru kaçanlardan değilsin. O zaman bir kez daha anlarsın yüzündeki bu birkaç gramlık bez parçasının kıymetini. İyice sıkarsın, yüzünde açık yer kalmasın diye. Tamam! Gaz fişegi nedir, tek tek melik işi...

"Sık bakalım, sık bakalım..." diye slogan atarken saldırmaya başlayınca polis, ağır tempoyla dikkatlice ilerlerken mobeselerin altından geçerken, bir kez daha o duyguyu hissedersin, "Maske hayat kırtarır."

Devlet ve kapitalistler, her ne kadar seni "marjinal" göstermeye yeltense de, sen bilirsin maskenin ardındaki. Filistin'de taş atanlardan bilirsin maskenin ardındaki, Kürdistan'da panzerlere karşı dikilenlerden bilirsin. Maskenin ardındaki direniştir.

Kim olduğunu bilmez iktidarlar, onların silahlı kolluk kuvvetleri. O yüzden korkarlar. Ardında ne olduğunu bilmemenin korkusudur bu. O yüzden acımasızca saldırırlar. Yok etmeye çalışırlar. Ancak yok edemedikleri korkularıdır. Maskenin ardındaki iktidarların korkusudur.

Bakarsın Arjantin'de Piqueteros'ların yüzünde bir barikat olmuş kapitalizme karşı ya da Güney Afrika'da gecekonducularda yaşayanların devlete isyanı olmuş. Lyon sokaklarında göçmenlerin, Asturyas'taki madencilerin, Atina'da sokaktan ayrılmayanların yüzünde... Maskenin ardındaki isyandır.

Maske denilince akla Zapatistaların gelmesi çok normaldir. Çocuk yaşlı demeden yüzlerinden eksik etmedikleri maskeleri, devletin benzer bir marjinalleştirme politikasına verilen en güzel cevaptır. Maske gündelik yaşamın direniş hale getirilmesidir.

Chiapas'taki bu direnişte, maske kadar sembol hale gelmiş bir şey varsa, o da maskeli yardımcı komutan Marcos'tur. Marcos maskesini çıkartacağını açıkladığı gün, herkes ilgiyle maskenin ardındaki nasıl bir insan olduğunu görmek için merakla beklemeye başladı. Marcos, maskesini çıkartığında herkes başka bir maskeyle karşılaştı. Mesaj çok netti, maskenin ardındaki Chiapas'ta direnen herkesi. Maskenin ardındaki kim olduğu önemli değildi. Çünkü, maskenin ardındaki halktır.

A MOD

"MODA" MIZ: ANARŞİST MOD

Doğan M

Podyumlarda salınan "seksi" kadınlar ve kaslı erkeklere giydirilen; anlamsız, günlük hayatta kullanmanın neredeyse imkansız olduğu, manasız kıyafetleri kastetmiyorum modayla. **Modadan kastım: A-MOD. Anarşist Mod.**

Yüzyıllardır insanlar moda uğruna neler çekmiş... Bir zamanlar beli ince göstermek için giyilen dar korseler, kalçayı büyük göstermek için giyilen demir kafesli etekler, ayağın küçüğünün makbul olduğu Uzak Doğu'da çocukluktan itibaren giyilen dar kalıplı ayakkabılar... Günümüzde de, moda adı altında işkence sürüyor. Uzun görünmek için giyilen topuklu ayakkabılar, zayıf görünmek için giyilen, nefes almayı zorlaştıran dar kıyafetler...

Moda dediysem kastettiğim elbette bunlar değil. Bu yazıda, isyan ve direniş an ve alanlarını kolaylaştıracak modamızdan bahsedeceğim.

Hepimizin bildiği gibi, eylem anında yüzümüzü kapamaya ihtiyaç duyabiliriz. Polis saldırdığında yüzümüze bağlayacağımız talcidli bir bez, hem gazın etkisini azaltır, hem de kameraların çektiği mükemmel pozlarımızdan deşifre edilmemizi engeller. 31 Mayıs'la başlayan Taksim Direniş'i'nde kullandığımız bezler, genelde ince, kaygan olmayan şallar ve puşilerken; kışın gelmesiyle birlikte daha kalın bezlere, atkılara yönelmeyi tavsiye edebilirim.

Yine aynı zamanlarda sık kullandığımız baret, inşaat eldiveni ve gaz maskeleri; hala geçerliliğini koruyor. İnşaat eldivenleriyle elimizi yakmadan gaz bombalarını polise geri atabilir, maskeyle gazın zararlı etkilerinden korunabilir, baretle kafamızın gözümüzün yanılmasını engelleyebiliriz. Ayrıca baret yerine kalın yün bir bere kullanabilmemiz de, kış aylarının direnişçilere getirdiği hediyelerden biri. Bere hem sıcak tutar, hem kalın olduğundan

darbelerin etkisini azaltır, hem de baret gibi dikkat çekici bir aksesuar olmadığından "Beni gözaltına al, illa al, valla al!" diye bağırılmaz.

Çift kat tişört taktığı de, havaların soğumasıyla yerini çift taraflı mont bırakıyor. Eylem alanında siyah tişörtümüzle durur; alandan ayrılmamız gerektiğinde bir apartman girişinde üstteki siyah tişörtü çıkarır, içimizdeki rengârenk tişörtle -hiçbir şey olmamış gibi- yürür giderdik. Balkanlardan gelen soğuk hava dalgalarının gitmek bilmediği kış aylarında, aynı işlemi çift taraflı montu çıkarıp tersini giyerek uygulayabiliriz.

Bizzat deneyimlediğim bir taktik daha var, erkeklerin pek işine yaramayacak olsa da, uzun etek. Evden çıkarken, evdekiler eyleme gittiğimi anlayıp önüme set kurmasını diye, pantolonun üzerine giydiğim, ayak bileğime kadar uzanan eteği eylem öncesi müsait bir yerde çıkartmıştım. Polisin saldırısı ve saatler süren savunmamızdan sonra, geri çekilerek eylemi sonlandırmaya karar verdiğimizde eteği geri giyerek, gözaltı yapmak için bekleyen bir grup sivilin arasından rahatça geçmiştik.

Son bir tavsiyem olacak. Yüreğimizdeki isyan ateşini, ne ateşe verdiğimiz barikatta unutalım, ne de bu ateşin TOMA'dan sıkılan suyla sönmesine izin verelim. Her adaletsizlikle, her baskıyla, bazen de katliamla harlanan bu ateş, efendilerin sonu olacak. Hep yüreğimizde taşıyalım, her fırsatta kullanalım.

Dolayısıyla;

Taksim direniş'iyle ilgili dövme yaptırmak **OUT.**

Barikat kuracağımız her alanda, taş atabileceğimiz her anda; yeni direnişler, isyanlar yaratmak **İN.**

Mickey Mouse'um

Değil

Umut T

Siyah kepçe kulakları, kırmızı komik şortu, sarı pabuçları ve sempatik tavırlarıyla çocukluk yıllarımızın eğlenceli karakteridir Mickey Mouse. Maceradan maceraya atılan karakterimizin başına gelmeyen şey kalmaz. Mickey Mouse'un hikayelerinin geçtiği zaman ya da yer ve bazen de hikayeler, çocukken çok da önemsemediğimiz şeylerdi. Bizim için önemli olan, Mickey Mouse'un birçok şeyi ustalıklı ve zekice ama her zaman eğlenceli bir şekilde yapmasıydı.

Renkli çizgi filmlerin, bizim coğrafyamıza girişi televizyonun ve renkli yayının yaygınlaşmasından sonralarına denk gelir. Dolayısıyla özellikle ABD ya da Avrupa'daki bir çizgi filmi yaklaşık otuz ya da kırk yıl sonra izlememiz normaldir. (Değişen ve hızlanan teknolojiyle artık aynı anda bile herhangi bir filmi izleyebiliyoruz gerçi.)

90'larda ve 2000'li yıllarda, yaşadığımız coğrafyada televizyon kanallarında oynatılan ve izleyicisi çocuklar olan çizgi filmler de, batıda 40'lı 50'li yıllarda geçmiş hikayelerden parçalar taşırlar. Bunlar arasında Mickey Mouse'nin yeri ayrıdır. Yukarıda da söylendiği

gibi eğlenceli bir karakterdir Mickey Mouse. Yaratıcısı Walt Disney'dir.

Walt Disney sadece ABD'deki çizgi film endüstrisinin yaratıcısı değildir. Özellikle yarattığı Mickey Mouse karakterinden elde ettiği gelir onu zengin etmiş ve 2010 yılı verilerine göre 36 milyar dolarlık bir kazançla şirket ABD'nin en fazla kazanan şirketleri arasına girmiştir.

Walt Disney'in ABD'deki önemi çizgi film üzerinden zengin bir burjuva karakter haline gelmesi değildir. Walt Disney, özellikle ABD'de ikinci dünya savaşı yıllarında, Mickey Mouse ve diğer çizgi film karakterlerini propaganda amaçlı kullanmıştır.

İkinci dünya savaşında, Mickey Mouse, Goofy, Köpek Pluto, Donald Duck gibi çizgi film karakterleri, üzerlerine giydikleri ABD askeri üniformalarıyla, tankların, savaş gemilerinin içerisinde düşmana karşı savaşan kahramanlar haline gelmiştir.

Walt Disney sadece kendi "sevimli" kahramanlarını ABD ordusunun hizmetine verme-

miştir. Bu karakterlerden hariç, düşmanı anlatan çizgi filmler de yapmıştır: "Ölüm için eğitim" isimli çizgi film de bunlardan biridir. İlginç bir şekilde savaştan yıllar sonra, bizim yerli kanalların "dahi" sahipleri bu çizgi filmleri almakta sakınca görmeyip, komik ve eğlenceli olduğu için yayınlamışlardır.

Disney'in bu propaganda gücü farkedilmiş, savaştaki askerler için filmler yapması istenmiş ve böyle de yapmıştır:

Özellikle ikinci dünya savaşı sonrasında gelişen çizgi film sektörü, doğru-yanlış, iyi-kötü ayrımını yapacak deneyime sahip olmayan çocukları zehirlemeye devam etmiştir. Çizgi film sanayisinde üretilen sadece Mickey Mouse gibi karakterler değil, sonrasında oluşturulacak gençler ve bu değerlerdir aynı zamanda. Çocukluk döneminde bu propagandayla şekillenen akılların, neye iyi neye kötü diyeceği bellidir.

Çocukken izlediklerimizi bir de bu gözden değerlendirmek gerek. Bizim "biz" oluşumuzdaki etkilerini buradan değerlendirmek önem taşır.

İngiltere'de Otoriter Okul İdaresiyle Savaşan
Liseli Anarşistleri Anlatan Bir Film

36

if 1968

Mick tatil dönüşü okula geldiği ilk gün çalışma odasına girdiğinde arkadaşları ona seslenir:

“Ooo GUY FAWKES da aramıza katıldı”

Onur Ö

1968 yılında erkek öğrencilerin doldurduğu bir yatılı okuldayız. Eğitimcilerin ve okul yöneticilerinin katı kurallarıyla okulda yaşam oldukça disiplinli bir şekilde kurulmuştur. Anarşist ruhlu Mick ve arkadaşları bu baskıcı düzenin dışına çıktıkları, gizli bir kaçamak odası yapmışlar ve burada özgürce takılmaktadırlar. Özgürlük alanlarını okulun geneline yaymaya kalktıklarında, okulun baskıcı otoritesiyle yüzleşmek zorunda kalırlar. Okuldan atılma tehdidi, eğitimcilerin acımasız cezaları, aynı filmin başındaki okul marşında söylendiği gibi gençleri okula uygun öğrenciler yapmak için uygulanır.

Tüm film boyunca "Gençler ben sizi anlıyorum" diye Mick ve arkadaşlarına öğütler vermeye çalışan okul müdürü, liselerdeki "iyi polis" rolü yapan hocaların ve müdürlerin filme yansımaları açısından iyi düşünülmüş. Müdürün söylediği "Okul birçok şeyin simgesidir. İlimin, ülke yönetimindeki dürüstlüğün, televizyon ve eğlen-

ce dünyasında yüksek standardın, İngiltere'nin savaşlarındaki büyük fedakarlığın." cümlesi önemlidir. Çünkü okula uygun hale getirilecek gençler, sonrasında devlete uygun hale getirilecektir.

Fakat ezilen öğrencilerin, hem eğitimcileri hem de okulu ziyarete gelen önemli konukları yakından ilgilendiren bir intikam planları vardır. Yönetmen Lindsay Anderson'ın filmi "If...", çekildiği dönemin ruhunu iyi yansıtmış bir filmidir. Yönetmen, 1968'de gençlerin okula, aileye, devlete ve kapitalizme karşı verdikleri mücadeleyi bir okul örneği üzerinden oldukça iyi anlatmıştır. Filmin tüm baskıcı kurumları, özellikle de okul sistemini sert bir şekilde eleştirdiği açıktır. Okul hayatının bizleri nasıl bunalıttığını hepimiz biliriz, ama bunun "yıkıcı" sonuçlarına katlanacaklarını da verdikleri cezalarla, aşılamaya çalıştıkları gelecek kaygısıyla, devlete itaat ettirme düşüncesiyle bizi disipline sokacaklarını bilmesi gerek!

— 18 'lik Bir Hikaye

Onur Ö

Bir gün olağanüstü bir değişimle, annen ya da baban karar vermeyecektir senin yerine; o günden sonra, sen artık kendi kararlarının sahibi olursun. Resmîyette işe girebilirsin (işe girebilirsen), ehliyet alabilirsin, evden ayrılabilirsin, bir oyla iktidar seçicisi bile oluverirsin... Yani 18'e kadar yasak olan herşeyi, yapabilir hale gelirsin. Özgürlüğün yaşı 18'dir çünkü...

Rastlantı ya da şans değil tabii, liseyi bitirme yaşının 18'e denk geliyor oluşu. Zaten biraz da bu yüzden 18'e kadar "bağzı" şeylerin yasak olması. Okulda 18'ine kadar yetiştirirler seni. 18'inde herşeyi yapabilme "aklına", "yetisine", "sorumluluğunu" sahip ol diye eğitirler.

18 yaşından önce söylediğin, değerli değildir. Düşüncelerin, eksiktir. Yaptıkların, senin sorumluluğunda değildir. Hep bu yalanları atarlar. Aslında, evde ve okulda bunlar vurgulanarak; senin söylediklerin değersizleştirilir, düşüncelerin önemsizleştirilir, sorumluluk alman engellenir, kendini var edebilmen engellenir.

Toplumda birey olmanın, topluma ilişkin söz söylemenin, söylediğin sözü eylemenin önüne geçilir.

Aslında, insan 18 yaşında başlar kapitalist sistemde yaşamaya; düşünmeye, düşündüğünü yapmaya. Ondan öncesi yoktur. 18'den önce herşey "miş gibi" gelir...

Ama 18 yaşına ulaştığında da, devletin ve kapitalizmin zehriyle dolmuş bir düşüncenin özgürlüğü ne kadarsa, sen de o kadar düşünebilirsin. Çerçevesi bellidir yapacaklarının; 18'inden sonra kapitalizmin çarklarında dönebilecek kadardır. Ötesi yok.

Oy kullanırsın, ehliyet alırsın, veliler yoktur artık..

-18'lik hikaye ya bu. Şimdi onların aslında 18'ine kadarki süreyi. Neden derler 18 diye? 18 sene boyunca ertelerler düşüncelerini, düşüncelerini gerçekleştirmenin önünü almak isterler.

Şimdi anla; neden önemli 18'den öncesi, düşündüklerin, eylediklerin...

18—

o f k e
S a h n e d e

Zack de la Rocha

Zeynep S

"Efendiler, yapmanızın gerekli olduğunu düşündüğü şeyler için, güçlerini kullanıyorlar."

Kara Panter'den Eldridge Cleaver

Killing In The Name (Onun adına köldür) parçasının başında, Zack de la Rocha'nın en az üç kez tekrarladığı bir cümledir yukarıdaki. ABD'de yükselen ırkçılığa karşı gelişen Siyah Hareketi'nin bilinen en büyük örgütlenmesi olan Kara Panter'in bir üyesi olan Cleaver'in, ırkçılığı ve devletin ırkçılığı nasıl desteklediğini anlatmak kullandığı bu cümle, Rage Against The Machine grubunun (RATM), kapitalizme karşı ne kadar "öfkeli" olduklarını anlatmakta ısrarlıca kullandıkları bir alıntıdır.

RATM'in aynı isimli 1992 yılı albümlerinin tüm dünyada en çok bilinen şarkısıdır Killing in the Name. '90'lı yıllarda, ABD'de tekrar yükselen ırkçılığa, polis şiddetine ve kapitalizme karşı duruşlarını yaptıkları diğer albümlerle de dile getiren RATM'nin bu duruşunda, EZLN bayrağı ile neredeyse her fırsatta sahneye çıkan Zack de la Rocha'nın etkisi büyüktür.

Dedesi Meksika'nın Sonora eyaletinde mücadele eden bir devrimci olan Zacharias Manuel de la Rocha, kapitalizme ve ırkçılığa karşı öfkesini dile getiren RATM'nin vokali ve söz yazarı değildir sadece. Şair, rapçi ve sıkı bir eylem adamıdır.

1991-2000 arasındaki dönemde RATM'deki politik içerikli şarkı sözleri ve "dinleyeni barikata çıkararak" sesiyle, ABD'de bir dönem radyolarda ve MTV gibi müzik kanallarında görünmez bir sansürle karşılaşması, etkisini anlamak açısından önemli.

Rocha, Amerikan Yerlileri Hareketi'nin sembolleşen ismi Leonard Peltier ve Mumia Abu-Jamal gibi siyasi figürlerin, haksız bir şekilde aldıkları ömür boyu hapis cezalarını dünya çapında protesto ettiği konserleri ve eylemleriyle eylemciliği ve müzisyenliğini birleştiren bir isim.

Zapatista hareketinin ciddi bir destekçisi olduğu bilinen Rocha'nın bu durumu, RATM'nin albüm kapaklarından anlaşılıyor. ABD'yi Abu Jamal'a uygulanan haksız cezalardan dolayı bulunduğu her siyasi mecrada eleştiriyor. Evil Empire ve Live&Rare albümlerinden Rocha'nın beklediği popüler olma kaygısından çok toplumsal bir hareket yaratmaktı. 96 ve 98'de albümler bazında listelerde en üst sırada yer alan RATM, Rocha'nın beklediği kadar bir hareketliliğe ulaşmasa da albümü dinleyenler sadece iyi bir müzikle değil aynı zamanda politik düşüncelerle de tanışıyor.

2000 ve 2007 arasındaki dönemde RATM'den ayrı tek başına çalışan Rocha, farklı tarzda müzikler denemenin yanı sıra, 2003'te Irak işgalini eleştirdiği March of Death'i internet üzerinden ücretsiz bir şekilde yayınladı. Bu süre içerisinde birçok eyleme katıldı.

"Benim için uğrunda mücadele ettiğiniz düşünceler ve müzik arasında hep ilişki vardır. Ancak bu şekilde özgür hissedersiniz." diyen Rocha, aynı dönemde Los Angeles'in güney bölgelerinde yerli çiftçilerle beraber kurduğu Son de Madera isimli folk grubuyla kolektif müzik yapmıştır.

2007'de RATM'nin çiftçi hakları için mücadele eden bir örgüt olan CIW için düzenlenen bir dayanışma gecesinde tekrar bir araya gelmesiyle, Rocha buradaki kariyerine devam eder. RATM'nin toparlandıktan sonraki ilk konseri, Coachella Valley Music and Arts Festivalidir. Bu konserde grup, büyük bir EZLN bayrağı önünde performans sergilerler. 2008 boyunca devam eden bir dizi konserle yoluna devam eden RATM'nin konserlerinde, Rocha Wake Up'ı seslendirmeden önce ABD başkanlarının savaş suçlusu olduğuyla ilgili konuşmalar yapar. Rocha, RATM'nin tekrar toparlanmasının politik açıdan önemli olduğunu vurgular.

Zack de la Rocha'nın sözleri ikisi birbirinden ayrı olmayan hem müzik yaşamını, hem de politik yaşamını özetlemeye yeter: "Öfke doğuştan gelen bir yetenektir."

BİR İTALYAN ANARŞİSTİ

40

MALATESTA

Bir İtalyan Anarşisti Malatesta, Hayatı ve Düşünceleri ilk basımı 1999'da Kaos yayınları tarafından Türkçeye çevrilmiş bir kitap. Vernon Richards'ın Errico Malatesta-His Life and Ideas ismiyle derlediği bu kitap, İtalyan anarşist Malatesta'nın sadece yazılarını değil aynı zamanda yaşamını da konu alıyor. Kitaptaki bölümlendirme, buna uygun olarak yapılmış. Birinci kısımda, Anarşizm ve Anarşi başlığı altında Malatesta'nın farklı tarihlerdeki yazılarına yer verilirken, ikinci kısımda Vernon Richards'ın Malatesta üzerine Biyografik notları yer alıyor.

Yaşadığımız coğrafyada basılan anarşist kitaplar üzerinden düşünüldüğünde, iyi bir başlangıç kitabı olma özelliği taşıyan bu kitap, anarşist hareket ve düşüncesiyle yeni tanışan herkes için iyi bir kılavuz. Anarşist düşünce ekolleri nelerdir, anarşist komünizm nedir gibi sorulara yanıt bulabilirken bilim, özgürlük, şiddet gibi merak edilen meselelere anarşizmin nasıl baktığının anlaşılmasına olanak sağlıyor.

Anarşizmin neyi hedeflediği, bu hedefine ulaşmak için neleri kullandığı, örgütlenmenin buradaki rolüne ilişkin Malatesta'nın düşüncelerine yer veren kitap, anarşist bir toplumda

üretim ve dağıtım ilişkilerinin, suçun ve cezanın, mülkiyet ilişkilerinin nasıl gerçekleşeceği-ne ilişkin öngörüler de taşıyor.

Özellikle ilk kısmın sonunda yer alan tarihsel açıklamalarla Malatesta'nın düşüncelerine ve eylemlerine kaynaklık eden bir dizi olayı anlayabiliyoruz. Ekler kısmındaki yazılar, anarşist düşünce tarihinde önemli tartışmalara kaynaklık eden yazılardır. Malatesta'nın Kropotkin, Monette ve Mahno gibi anarşizmin önemli isimlerine ilişkin giriştiği eleştiriler aynı zamanda anarşist yazının zenginleşmesine de katkı sağlar. Bu eleştiriler ve yorumlar üzerinden farklı ekoller kendilerine kaynaklık edinirler.

Yazdıkları ve eyledikleriyle sadece Kıta Avrupa'sında değil, Kuzey Afrika'dan Güney Amerika'ya dünyanın farklı yerlerinde anarşizmi toplumsallaştıran Malatesta, ezen-ezilen ilişkisi tahayyülü ile güncel tartışmalara da daha o zamandan cevap veriyor.

Bu güzel derleme Malatesta'nın yazılarını güncel tartışmalarda değerlendirmek adına, güncel tartışmalara sağlam söz üretmek adına okunması gereken kitaplar arasında yer alıyor.

Bilginin paylaşma ve dayanışmayla özgürleştiği Chiapas'taki gençzapatistlerden bir sınıf fotoğrafı.